

Göçmen Suçluluğu: Doğru Soruları Sormak

Nur Şirin Atsızelti *

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Gönderim / Received: 20.08.2024, Kabul / Accepted: 28.09.2024, Yayın / Published: 30.09.2024

Özet : Bu makale, göçmen suçluluğuna ilişkin mevcut literatürü değerlendirerek, bu alandaki araştırmaların yöntemsel zorluklarını ve bulgularını incelemektedir. Göçmen suçluluğuna dair ilk çalışmalar genellikle göçmenlerin suç oranlarını yerlilerle karşılaştırarak yapılan araştırmalardır. Bu çalışmalar, göçmenlerin suç oranlarının yerli nüfustan daha yüksek olup olmadığını anlamaya yönelik olmuştur. Ancak, bulgular coğrafi bölge ve döneme göre değişiklik göstermektedir. ABD'deki araştırmalar, göçmenlerin suç oranlarının genellikle yerli nüfustan düşük olduğunu göstermekteyken, Avrupa'daki bulgular daha karmaşık bir tablo sunmaktadır. Makale, göçmen suçluluğunu araştırmanın zorluklarına dikkat çekmektedir; bu zorluklar arasında güvenilir veri bulma, ayrımcı muamele, ve suçun karanlık sayıları yer almaktadır. Göçmen suçluluğu konusundaki en önemli literatür çalışmaları, göçmenlerin suç eğilimleri ile ilgili farklı veri kaynaklarından elde edilen bulguları analiz ederek, göçmenlerin suç oranlarının artışı veya azalışını etkileyen faktörleri ele almaktadır. Ayrıca, Avrupa'daki göçmen suçluluğu üzerine yapılan son sistematik derlemeler, çeşitli metodolojik sınırlılıkları ve uluslararası karşılaştırmaların zorluklarını da vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göçmen suçluluğu, Yöntemsel zorluklar, Suç oranları karşılaştırması, Veri güvenilirliği, Avrupa ve ABD Araştırmaları.

* Doktora Öğrencisi / Ph.D. Student, Marmara Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0000-0002-0110-8393, E-mail: sirinbuyukcoskun@gmail.com

Atıf/Citation: Atsızelti, Nur Şirin. "Göçmen Suçluluğu: Doğru Soruları Sormak". *DiHA: Journal of Interdisciplinary Legal Studies*, sy 1 (Eylül 2024): 20-63.

Plagiarism: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

Bu çalışma Creative Atıf-GayriTicari-Türetilmez 4.0 Uluslararası (CC BY-NC-ND 4.0) ile lisanslanmıştır. | This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).

Migrant Criminality: Asking The Right Questions

Abstract: This article presents a review of the existing literature on the topic of immigrant criminality, with a particular focus on the methodological challenges and findings of research in this area. The initial studies on immigrant criminality were predominantly conducted through a comparative approach, whereby the crime rates of immigrants were juxtaposed against those of the native population. The objective of these studies was to ascertain whether the crime rates of immigrants are higher than those of the native population. However, the findings of these studies vary depending on the geographical region and period under examination. While studies conducted in the United States indicate that immigrants' crime rates are generally lower than those of the native population, findings in Europe present a more complex picture. The article identifies the challenges inherent in researching immigrant criminality, including the sourcing of reliable data, the issue of discriminatory treatment and the difficulty of quantifying the extent of criminality among migrants. The most significant studies in this field address the factors influencing the increase or decrease of migrants' crime rates by analysing findings from a range of data sources on migrants' crime trends. Furthermore, recent systematic reviews on migrant criminality in Europe also highlight various methodological limitations and the difficulties of international comparisons.

Keywords: Immigrant Criminality, Methodological Challenges, Crime Rates Comparison, Data Reliability, European vs. American Studies.

Değerlendirme / Review :

Çift taraflı kör hakemlik, dış bağımsız / *Double-blind peer-reviewed, external independent.*

Etik Beyan / Ethical Declaration :

Bu makale "Avrupa'da Göçmen Suçluluğu Üzerine Yapılan Ampirik Araştırmaların Sistematik Derlemesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir. Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik ilkelere uyulmuştur. / *This article is derived from my master thesis titled "Systematic Review of Empirical Studies on Immigrant Criminality in Europe". Ethical principles were followed during the preparation of this study.*

Etik Bildirim / Complaints :

info@diha.org.tr

Benzerlik Taraması / Similarity Check :

Turnitin

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest :

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir. / *The Author declares that there is no conflict of interest.*

Finansman / Grant Support :

Herhangi bir fon, hibe veya başka bir destek alınmamıştır. / *No funds, grants, or other support was received.*

Extended Summary

Immigrant criminality has been a longstanding topic of academic inquiry, exploring crime rates within immigrant communities and the impact of these rates on host societies. Historically, immigrants have often been viewed as potential threats by societies, and this perception has influenced social science research. Social Identity Theory suggests that immigrants may experience social exclusion and prejudice, which can affect their criminal behavior. Therefore, understanding and managing immigrant criminality requires asking precise and effective research questions, which not only aids in comprehending immigrant crime patterns but also in developing appropriate social policies for societal harmony. Data sources, methods, and analytical techniques used in studying crime are crucial in this context.

Historically, the addition of an external group to a community can lead to the perception of this new group as a problem. Even if immigrants come through labor agreements, they may still be viewed as a societal issue. For the public, external groups are perceived as threats, while for governments, they represent a new uncertainty that needs management and control. Initial questions often revolve around whether immigrants pose a threat to personal and property safety, commit more crimes than locals, or disrupt local livelihoods and resource distribution.

The first step in explaining crime is accurately identifying the crime and the perpetrator in the real world. However, obtaining precise data on crime numbers, distribution, offenders, or patterns is challenging. Crime statistics can vary based on how crime is operationalized, the nature of the statistics, the types of crimes included, the unit of analysis, and reporting rates. One major challenge in immigrant criminality research is finding reliable data. Many countries' judicial data lack detailed information on suspects' origins or legal status. Additionally, low reporting rates of crimes by immigrants can result in incomplete data.

Other methodological challenges include discriminatory treatment of immigrants, deportation of undocumented immigrants, and the criminalization of immigration law violations. Accurate understanding of immigrant criminality requires detailed data on different types of crimes. Data can be macro-level, such as city or country-wide crime statistics, or micro-level, such as individual self-reports. Macro data typically comes from official crime records, while micro data often come from self-report surveys. Differences between official crime statistics and actual crime rates, known as “dark figures,” arise because not all crimes are reported to the police. Factors such as distrust in the police, fear of deportation, discrimination, or difficulty accessing police services contribute to this issue. Conversely, “over-representation” can occur when certain groups are more frequently investigated or convicted compared to others.

Two main approaches have been used to study the relationship between immigration and crime: individual-focused and aggregate-focused approaches. The individual-focused approach examines characteristics that make immigrants more or less prone to crime, while the aggregate-focused approach looks at how immigration affects crime rates among both immigrants and natives. Over the past 30 years, migration studies have expanded rapidly across disciplines, influenced by increasing migration and states’ efforts to control it. Initial studies of immigrant criminality began in the U.S., with findings suggesting that immigration did not increase crime rates and may even reduce them. In contrast, European research has shown mixed results. A 2009 academic book highlighted the varying findings and insufficient data quality in European studies. Early studies often asked whether immigrants committed more crimes than natives. U.S. studies generally found lower crime rates among immigrants compared to natives, while European studies varied. Research from the 2010s showed differences in findings across countries, with some reporting higher crime rates among immigrant youth and others finding no significant difference. Subsequent research questions have expanded to include differences in arrest rates, the impact of legal status on crime likelihood, generational differences in crime rates, and the role of socio-economic conditions and integration processes. The criminalization of migration, or viewing immigration through a security lens, has led to new research areas examining systemic disadvantages and discrimination against immigrants.

Giriş

Tarih boyunca olduğu gibi bir topluluğa yabancı olan başka bir topluluk eklendiğinde bu dış grup daha önce orada bulunan grup tarafından bir sorun olarak tanımlanabilmektedir.¹ Bu yabancı topluluk işçi göçü anlaşmalarında olduğu gibi davet üzerine bile gitseler, bir toplumsal sorun olarak algılanmalarının önüne geçemeyebilir.² Halk için dış grup tehdidi, devlet için de yönetilmesi ve kontrol edilmesi gereken yeni bir bilinmezliktir. Bu nedenle bu yeni topluluğu ve toplumsal sorunu tanıma süreci olumsuz sorular ile başlar: “Göçmenler canımıza ve malımıza zarar verir mi? Yerlilerden daha mı fazla suç işliyorlar? Geçinirken bizim geçimimize mani olacaklar mı? Bizim kaynaklarımızı azaltacaklar mı?” ve benzerleri.

Toplumun artık yeni bir parçası olan göçmenleri ve ev sahibi topluma etkilerini yönetebilmek ve tüm toplumun huzurunu temin edecek sosyal politikalar üretebilmek için ise doğru ve yapıcı sorular sormak ve bunları doğru yöntemlerle araştırmak oldukça hayatidir. Bu makalenin konusu olan göçmenlerin suç işleme davranışına ilişkin sorulara gelirse bu sorular sosyal bilimlerin çeşitli disiplinlerini ilgilendirse de temelde kriminoloji disiplini içinde cevap aramak daha verimli olacaktır. Bir sosyal bilimler disiplini olan kriminolojinin temel amacı insanların suç davranışını anlamak, açıklamak, nasıl önlenebileceğini keşfetmek, suçu önlemek ve cezalandırmak için uygulanan ceza adalet politikalarının etkinliğini test etmektir.

1. Nasıl Ölçeriz?

Suçu açıklayabilmek için araştırılacak suçu ve faili gerçek dünyada tam olarak tespit edebilmek gerektiği varsayılır. Ancak işlenmiş suçların tam sayısı, yayılımı, faili veya örüntüsü hakkında yüzde yüz gerçeğin bilgisine sahip olmak oldukça zordur. Suç hakkında ulaşılan sayısal değerler suç kavramının nasıl operasyonelleştirildiği, insanların işlenen suçları bildirme oranı, işlenen suçların ne kadarının tespit edilip ne kadarının mahkumiyet ile sonuçlandığı, araştırmalara kaynaklık edecek istatistiğin suçu nasıl tespit ettiği, ne tür suçları içerdiği, hangi analiz birimine göre ölçtüğü gibi özelliklere göre

¹ Sosyal Kimlik Teorisi için bkz. Henri Tajfel ve John C. Turner, “An Integrative Theory of Intergroup Conflict”, ed. W. G. Austin ve S. Worchel, *The Social Psychology of Intergroup Relations*, Monterey CA: Brooks/Cole. 1979: 33-37.

² Heike Knortz, *Gastarbeiter: Bilinenin Ötesinde*, (İstanbul: İletişim Yayınları, 2011).

değişebilmektedir.³ Bu genel zorlukların yanında göçmen suçluluğu araştırmalarındaki en büyük zorluklardan biri güvenilir veri bulmaktır. Birçok ülkenin adli verileri şüpheli/sanığın kökeni veya hukuki statüsüne dair ayrıntılı bilgi içermez. Ayrıca, göçmenlerin mağduriyetleri polise bildirme oranları düşük olduğu için göçmenler arasındaki suçlar verilere tam yansımayaabilir. Diğer zorluklar arasında göçmenlere karşı ayrımcı muamele nedeniyle aşırı temsiliyet, düzensiz göçmenlerin sınır dışı edilmesi ve göçmenlik yasalarının ihlalinin de suç sayılması yer alır. Bu gibi ölçüm zorlukları nedeniyle göçmen suçluluğunu doğru anlamak için suç türüne göre ayrıntılı verilere ihtiyaç vardır. Suçu ölçmek için kullanılacak veriler makro veya mikro düzeyde olabilir. Makro veriler şehir yada ülke gibi bir coğrafi birimde işlenen toplam suç sayısını ve mağduriyet sayısına dair istatistiki bilgileri vermektedir. Mikro veriler ise tek tek bireylerin fail ve mağduriyetini tespit eden ve özelliklerine göre ilişkilerini analiz edebilen, genellikle fail ve mağdur öz bildirim anketleri yoluyla tespit edilen verilerdir.⁴ Makro suç istatistikleri genellikle mevcut sosyal kontrol kurumları (kolluk ve yargı) tarafından kaydedilen resmi suç kayıtlarından alınır.⁵ Polis verileri dediğimiz şüpheli sayıları, adalet verilerindeki mahkûmiyet veya infaz sayıları gibi resmi veriler ile gerçek suç sayıları arasındaki fark ise “karanlık sayılar”ı oluşturur.⁶ Karanlık sayıların oluşmasının en önemli nedeni bütün suçların polise bildirilmiyor oluşudur. Bunun sebebi polise güvensizlik, sınırdışı edilme korkusu, ayrımcılık veya polise erişimin zorluğu olabilir. Benzer bir şekilde sayıların olduğundan fazla görünmesine neden olması ise “fazla temsil(over-representation)” olarak adlandırılır ki bu da belli bir grubun daha fazla polis soruşturmasına maruz kalması veya ceza adalet sisteminde aynı fiili işleyen başka topluluklara göre daha fazla mahkum edilme ihtimali bulunması gibi durumlarda ortaya çıkabilir. Göçmen suçluluğu araştırmalarındaki bir başka ölçüm sınırlılığı ise birçok ülkenin adli verilerinin şüpheli/sanığın kökeni veya hukuki statüsüne dair ayrıntılı bilgi içermemesidir ki bu da göçmen topluluklar arasında ve ülkelerarası karşılaştırma yapmayı zorlaştırmakta, farklı risk faktörlerine sahip göçmen gruplar

³ Michael Maxfield ve Earl Babbie “Measuring Crime”, *Research Methods for Criminal Justice and Criminology* içinde, (Stamford: Cengage Brain, 2014): 137-166.

⁴ Charis Kubrin ve Graham Ousey, “Immigration and Crime: What We Know and What Remains Unknown”, *Immigration and Crime: Taking Stock* içinde, 47-69.

⁵ Luigi Solivetti, “Criminality in the Countries of Western Europe”, *Immigration, Social Integration and Crime* (Oxon: Routledge, 2010): 69-114.

⁶ Maxfield ve Babbie, “Measuring Crime”.

arasında ayırım yapmak yerine göçmenleri bir blok olarak kabul etmeye neden olmaktadır. Bu yöntemlerin yanında mağdur ve fail öz-bildirim anketleri ise çok önemli bir alternatif veri kaynağıdır. İnsanlara mağduriyetlerinin sorulması ve karşılaştırma yoluyla, polisin resmi olarak kaydetmediği suçlara ulaşabilme ve resmi rakamlarla karşılaştırarak karanlık sayılar ve fazla temsil hakkında bir projeksiyon çıkarabilme imkânı sunar. Kişilere faili oldukları suç davranışlarının sorulması ise özellikle mağdursuz suç türleri olmak üzere farklı suç türlerinde fail olan kişileri tespit imkânı sunar. Suç türleri arasında da karanlık sayılar bakımından farklılık olabilir. Örneğin göçmenlerin fail olduğu bazı suç tiplerinde mağdur da genellikle göçmen olduğu ve mağdurun polise bildirmeme eğilimi yüksek olduğu için özellikle faille mağdurun aynı millettense suçların karanlık sayıyı arttırdığına dair bulgular vardır.⁷ Öz-bildirim anketleri gerçek suç oranlarına ulaşmada en güvenilir veri kaynağı kabul edilmiştir.⁸ Her bir ölçüm metodunun güçlü ve zayıf yönleri vardır ve araştırma sorusu ile suç türüne göre bilimsel olarak daha doğru sonuca götürecek metod farklı olabilir.

Göçmenler ile suç arasındaki ilişkiyi incelerken tarih boyunca iki yaklaşım türü kullanılmıştır: birey odaklı yaklaşım ve kitle odaklı yaklaşım.⁹ Birey odaklı yaklaşım hangi özelliklerin göçmeni daha az veya fazla suça yatkın hâle getirdiğini ve suç eğilimi bakımından göçmen olanların olmayanlardan farkını sorar. Kitle odaklı yaklaşım ise göçün bir bütün olarak toplumu nasıl etkilediğine bakar. Yani göçün, hem göçmenlerin hem de göçmen olmayanlar tarafından işlenen suçların oranlarını nasıl etkilediğini inceler.¹⁰ Dış göç çalışmaları son 30 yılda hızla genişleme göstermiş ve farklı disiplinlere yayılmıştır. Bazı akademisyenler göç çalışmalarındaki bu genişlemenin sadece artan göçle değil, ulus devletlerin göçü kontrol etme eğiliminin artmasıyla da ilgili olduğunu iddia etmektedir.¹¹ Gerçekten de göç çalışmaları kötü sosyal politikaların yabancı düşmanlığı

⁷ Martin Killias, “Paradise Lost? New Trends in Crime and Migration in Switzerland”, *Sociology of Crime, Law and Deviance*, c. 13 (2009): 33-45; Georgios Papadopoulos, “Immigration Status and Property Crime: an Application of Estimators for Underreported Outcomes”, *IZA Journal of Migration* 3, sy 1 (2014); Solivetti, “Criminality in the Countries of Western Europe”.

⁸ Maxfield ve Babbie, “Measuring Crime”.

⁹ H. A. Bloch, “Crime Causation: Research and Its Application”, *Federal Probation*, sy 21 (1957): 14.

¹⁰ Kristin F. Butcher ve Anne Morrison Piehl, “Cross-City Evidence on the Relationship Between Immigration and Crime.” *Journal of Policy Analysis and Management* (1998): 457-493.

¹¹ Asya Pisarevskaya, Nathan Levy, Peter Scholten ve Joost Jansen, “Mapping migration studies: An empirical analysis of the coming of age of a research field”, *Migration Studies* (2020): 455-481.

(xenofobia) ile kolaylıkla üstünün örtüldüğü Avrupa ve Amerika’da son dönemde artan sağ popülizme uygun bir araç yaratarak bu işlevi vesilesiyle de sosyal bilimlerin çok tartışılıp araştırılan konularından biri hâline gelmiştir.¹²

2. İlk Sorular

Göçmen suçluluğu ile ilgili ilk akademik araştırmalar ABD’de başlamıştır.¹³ 1970’lerde ABD’deki politikalar sonucunda dev bir yabancı hapisane nüfusu oluşurken Avrupa ülkelerindeki yabancı mahkûmların sayısı oldukça düşüktür ancak 2000’lerde resim tersine dönmüştür ve AB vatandaşı olmayan mahkûmların vatandaşlara oranı 4 ile 15 kat arasında değişmektedir.¹⁴ ABD’de yapılan çalışmaların ezici çoğunluğu göç ile suç arasında negatif yönde bir ilişki tespit eden çalışmalardır¹⁵. Yani bu araştırmalar göçmenlerin suçu arttırmadığı, aksine suç oranlarının azalmasına neden oldukları bulgusuna ulaşmıştır.¹⁶ Avrupa’da ise 2009’da bu konudaki araştırmaların toplandığı ilk akademik kitapta bulguların farklı yönleri işaret ettiğine ve kullanılan verilerin soruları cevaplamakta yetersiz olduğuna dikkat çekilmiştir.¹⁷

İlk araştırmalar daha çok göçmenlerin yerlilerden daha fazla suç oranına sahip olup olmadığı sorusunu soran kesitsel ya da boylamsal araştırmalardır. ABD’deki bu araştırmalar genellikle göçmenlerin daha az suç oranına sahip olduğunu gösterirken onları takip eden Avrupa’daki araştırmaların bulguları çeşitlilik göstermektedir. 2010’lu yıllardaki literatür Hollanda, Almanya, Danimarka, Finlandiya, Rusya ve ABD’de göçmenlerin suç sayısının yerlilerden farklı olmadığı; İsviçre, İsveç, Slovenya, İtalya ve

¹² Kristine Stubø Solbak, “Do Larger Immigrant Populations Increase Homicide Rates? A Global Study, 1995-2014”, Norway Technology and Science University, Yüksek Lisans Tezi, 2017.

¹³ Frances Bernat, *Immigration and Crime*, Oxford Research Encyclopedias, 2017.

¹⁴ Dario Melossi, Alessandro De Giorgi ve Ester Massa, “The ‘Normality’ of ‘Second Generations’ in Italy and the Importance of Legal Status: a Self-Report Delinquency Study”, *Sociology of Crime, Law and Deviance* 13, ed. W. F. McDonald, Emerald Group Publishing Limited, 2009: 47-65.

¹⁵ İstatistiksel ilişkinin yönü: A değişkeninin oranı artarken B değişkeninin oranı da istatistiksel olarak anlamlı şekilde artıyorsa ilişkinin yönü pozitif, anlamlı şekilde azalıyorsa negatiftir.

¹⁶ Bernat *Immigration and Crime*; Charis E. Kubrin ve Graham C. Ousey. “Exploring the Connection between Immigration and Violent Crime Rates in U.S. Cities, 1980–2000”, *Social Problems* 56, sy 3 (2009): 447–473; Matthew T. Lee ve Ramiro Martinez, “Immigration Reduces Crime: An Emerging Scholarly Consensus”, *Immigration, Crime and Justice* (Sociology of Crime, Law and Deviance, vol. 13, ed. W.F McDonald, Emerald Group Publishing Limited, 2009, 3-16.

¹⁷ William F. McDonald, “New Takes on an Old Problematic”, *Immigration, Crime and Justice* (Sociology of Crime, Law and Deviance, Vol. 13, ed. W.F.. McDonald, Emerald Group Publishing Limited, 2009, xv–xxiv.

Çek Cumhuriyeti'nde göçmen gençlerin daha fazla suç işlediği; Kanada'da ise yerli gençlerin daha fazla suç işlediği bulgularına ulaşmıştır.¹⁸ İkinci aşamada araştırma soruları çeşitlenip derinleşmiştir. Bu soruları “bir göçmen aynı kriminolojik risk faktörlerine sahip bir yerli ile karşılaştırılınca suç eğilimi daha mı fazla yoksa gelen göçmen topluluğunun belli bir cinsiyet-yaş-travmatik geçmiş ya da sosyoekonomik özellikte yığılması nedeniyle mi daha yüksek suç oranları ile temsil ediliyor, göçmenler ile yerlilerin tutuklanma oranları arasında fark var mı, göçmen oldukları için ekstra dezavantajları ya da avantajları var mı, göçmen toplulukların suç eğilimleri menşee ülkelerindeki ile benzerlik gösteriyor mu yoksa göç süreci veya ev sahibi ülkedeki şartlar ve tecrübenin etkisiyle mi oluşuyor?” gibi sorular takip etmiştir. Yerlilerden daha fazla suç oranına sahip olup olmamada göç türü, göç edilen ülkenin sosyo-ekonomik durumu, göç ettikleri ülkenin sunduğu fırsatlar ve yaşam şartları, göç ettikleri ülkede göçmen ağırları kurmaları ve adaptasyon süreçleri gibi çok sayıda değişken literatürdeki bulgular arasında yer almaktadır.¹⁹ Araştırmalarda genel olarak karşımıza çıkan diğer sorular ise şunlardır²⁰: “Ülkeye gelen göçmen sayısının artışı ile suç oranlarının artışı/azalışı arasında bir ilişki var mı, göçmenlerin yasal statüsünün düzensiz/kayıtsız olması suç işleme ihtimallerini arttırıyor mu veya düzensizlik statülerini affederek yasallaştırmak suç işleme davranışlarını nasıl etkilemekte, bu durum suç oranlarına nasıl yansımakta, birinci nesil ve ikinci nesil göçmenlerin suç eğilimleri arasında fark var mı, entegrasyonu destekleyen/zorlaştıran unsurlar neler, farklı göçmen gruplarının farklı entegrasyon seviyelerine sahip olmasında o göçmenlerin köken ülkelerinin sosyo-ekonomik karakteristikleri etkili mi, özel olarak şiddet içeren suçlar ile göçmenin savaş bölgesinden gelmesi arasında bir ilişki var mı, malvarlığına karşı suçlar ile göçmenin geldiği ülkenin ekonomik refahı ile göçmenin ev sahibi ülkedeki konumu arasındaki farkın ilişkisi ne, yabancı ırklar ile yerli ırk arasında adli süreçte veya cezalandırmada bir ayrımcılık var mı²¹ belli bir ülke ya da bölgedeki suç oranı artışı göçmen artışı ile açıklanabilir mi, ceza

¹⁸ Venla Salmi, Janne Kivivuori, ve Mikko Aaltonen. “Correlates of immigrant youth crime in Finland.” *European Journal of Criminology* 12, sy 6 (2015): 681-699.

¹⁹ Nur Şirin Büyükoçkun Atsızelti, *Avrupa'da Göçmen Suçluluğu Araştırmaları: Sistematiik Derleme*. Cilt İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi Yayın No: 52. On İki Levha, 2022.

²⁰ Graham C. Ousey ve Charis E. Kubrin. “Immigration and Crime: Assessing a Contentious Issue.” *Annual Review of Criminology* 1, sy 1 (2018): 63-84.

²¹ Barbara Hudson, “Discrimination and Disparity: The Influence of Race on Sentencing .” *Journal of Ethnic and Migration Studies* 16, sy 1 (2010): 23-34.

adalet sistemindeki müdahale programlarının etkinliğinde göçmen olmanın etkisi var mı?”. Elbette göçmen suçluluğu ve bunun ev sahibi toplumdaki suç oranlarına etkisi akademinin ilgisini çekmekle birlikte bu ilgi kamuoyunun ilgi ve merakından azade değildir. Bu nedenle araştırmaların yaklaşımları ve araştırma sorularının arkasındaki nihai hedef (toplumsal uyum, asayiş, refah, insan onuruna uygun huzurlu bir toplumsal hayat, güvenlik, milli kimliği koruma..) de farklılık göstermektedir. Göçün güvenleştirilmesiyle²² birlikte sosyal bilimler literatüründe yeni bir kavram doğmuştur: “göçün kriminalize edilmesi (*criminalization of migration*)”²³. Bir ülkede sadece yerli ve göçmen kökenli kişilerin suç oranlarını karşılaştırarak göçmen bireyler hakkında belli sonuçlara ulaşmanın yanlış olduğunu, bizzat göçmen olmanın şüpheli olarak algılandığı ve sistematik bazı dezavantaj ve ayrımcılıklar olabileceğini gösteren bu katmanlı kavram yeni bir araştırma alanı doğurmuştur.

Göçmen suçluluğu alanında yapılan bugüne kadarki en kapsamlı çalışmalardan biri Göç ve Suç: Durum Tespiti adlı çalışmadır diyebiliriz.²⁴ Ağırlıklı Amerikan literatüründen yapılan bu derlemede ele alınan 3 temel konu; göçteki farklılıkların bir coğrafi bölgedeki suç oranlarını etkileyip etkilemediği (makro), ikincisi bir bireyin göçmen statüsünün suç işleme olasılığı ile ilişkili olup olmadığı (mikro), üçüncüsü ise özel olarak belgesiz göçmenliğin suçla ilişkisidir (mikro). Bulgular bir bölgeye göçün makro düzeyde suç oranlarını arttırmadığı hatta anlamlı şekilde azalttığını, bu bulgunun zamana veya göçmen topluluğun ulusuna göre değişmediğini, suç türüne göre farklılık arz etmekle birlikte bu bulguda suç türüne göre anlamlı bir fark bulunmadığını,

²² “Güvenleştirme” siyaset bilimi literatüründe Kopenhag Okulu tarafından geliştirilen ve bugün için birçok alandaki güvenlik olgusunu açıklamada kullanılan bir teoridir. “Herhangi bir sorunun ortaya çıkmasının ardından, devlet bu sorunu bekası için tehdit olarak algıladığı zaman, artık devlet o soruna 349 öncelik verir. Öncelik verilen gelişmeyi güvenlik sorunu olarak tanımlarsa bu sorunla mücadele etmek için kendisinin özel haklara sahip olduğunu iddia eder. Bu sürecin ardından bekası için tehdit olan sorunu bertaraf etmek için olağan üstü yöntemlerle ve acilen yani öncelikli olarak mücadele etmesi konusunda alımlayıcı kitleyi de ikna ederse burada güvenleştirme süreci oluşmuş demektir.” Nebi Miş, “Güvenleştirme Teorisi ve Siyasal Olanın Güvenleştirilmesi”, *Akademik İncelemeler Dergisi* 6, sy 2 (2014): 349-350.

²³ “Göçün kriminalize edilmesi (*criminalization of migration* ya da diğer tabiri ile *crimmigration*)” göçmenliğin giderek artan şekilde ceza hukuku uygulamalarının konusu olması, kamusal söylemin kriminalize edilmesi ve göçmen ve mültecileri damgalayan ve/veya haklarını azaltan diğer politika ve uygulamalara atf yapan bir kavramdır. Atak, İdil, ve James C. Simeon. “Introduction: The Criminalization of Migration: Context and Consequences.” *The Criminalization of Migration: Context and Consequences*, McGill-Queen's University Press, 2018, 4-5.

²⁴ Kubrin ve Ousey, “Immigration and Crime”.

soruşturma veya mahkumiyet verilerine göre bu bulgunun anlamlı şekilde değişmediğini, kesitsel çalışmalarda göç-suç ilişkisi anlamsız bulunurken bilimsel olarak daha doğru ve güçlü sonuçlar veren boylamsal çalışmalarda negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunduğunu, şiddet ve mülkiyet suçlarının mağduru olma ihtimalinin göçmenlerde yerlilere göre daha az olduğunu, göçmenlerin ikinci veya üçüncü nesil evlatlarının kendilerine göre daha fazla suç faili ve mağduru olduğunu (“asimilasyon paradoksu”) göstermiştir. Suç araştırmalarına önemli bir katkı sunan bir diğer araştırma projesi de 7., 8. ve 9. sınıf ergenler üzerinde yaptığı anketler ile sapma davranışına dair çok sayıda kavramı test eden ve böylece resmi suç verilerini değil de daha güvenilir bir alternatif kaynak olan öz-bildirim verisini kullanan The International Self-Report Delinquency Study araştırma projesidir. Northeastern Üniversitesi tarafından yürütülen projenin ilk dalgası 13 ülke ile 1992-1993 yılları arasında yapılmış olup en son 4. dalgası 40 ülkede 2019-2023 yılları arasında yapılmıştır²⁵. Çocuk suçluluğuna odaklanan çalışma göçmen arka planına dair değişkenler de içerdiğinden dolayı, veri seti göçmen suçluluğu ile ilgili -bir kısmı derlememize de dahil olan- çok sayıda araştırmada kullanılmıştır. En önemlilerinden biri de Azınlık Gençliği ve Sosyal Entegrasyon (Minority Youth and Social Entegration) araştırmasıdır.²⁶ Göçmen suçluluğu ve entegrasyon ile ilgili Batı Avrupa’da yapılan en güncel karşılaştırmalı araştırmalardan biri ise derlememizde de yer alan Göç, Sosyal Entegrasyon ve Suç: Uluslararası Bir Yaklaşım (Immigration Social Entegration and Crime: A Cross-National Approach) adlı kitaptır. En önemli bulgularından biri ise tüm şiddet içeren suç türleri bakımından bir ülkedeki suç oranıyla yabancıların orada yerleşik nüfus içindeki payı arasındaki ilişkinin negatif olduğudur.²⁷

3. Avrupa’da Göçmen Suçluluğu: Gelişen Bir Alan

ABD’de 1930’lu yıllardan itibaren göçmenlerin suçu azalttığına dair bulgulara rağmen 20. yy boyunca kamuoyu ve medyada aksi yönde bir yanlış kanı hüküm sürmüştür. Avrupa literatürü ise ABD’den daha geç gelişmeye başlamış, farklı dillerde oluşan literatür ve ülkelerin entegre olmayan veri kaynakları nedeniyle birbirinden kopuk

²⁵ <https://cssh.northeastern.edu/crj/international-self-report-delinquency-study-isrd/>

²⁶ Roché, Sebastian, ve Mike Hough. *Minority Youth and Social Integration (The ISRD-3 Study in Europe and the US)*. Springer Cham, 2018

²⁷ Luigi Solivetti, *Immigration, Social Integration and Crime: A Cross-National Approach* (Oxon: Routledge-Cavendish, 2010), 76.

olarak çalışılmıştır.²⁸ Solivetti'nin aktarımına göre 1960-1970'lerde Almanya'daki, İsviçre'deki ve Belçika'daki araştırmalar göçmenlerin daha çok suç işlediği varsayımını yanlışlayan sonuçlar bulurken Fransa'da ve Birleşik Krallık'ta göçmenlerin, suç oranlarında daha çok temsil edildiğini gösteren sonuçlar bulunmuş; 1980-1990'lar boyunca ise Avrupa genelinde sayıları ABD'ye göre daha az olan çalışmalarda göçmenlerin yerlilerden daha yüksek oranda suç işlediğini gösteren bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu çalışmaların yöntemsel ve yaklaşımsal sınırlılıkları ise zamanla eleştirel olarak değerlendirilmiştir. Avrupa'da araştırma sorusu ve yöntem bakımında oldukça çeşitlilik arz eden bu parçalı literatürden anlamlı örüntüler tespit etmek ABD'ye göre daha zor olmakla birlikte çeşitli derleme çalışmaları başlamıştır.

Bu bölümde sunacağımız bulgular yüksek lisans tezi olarak hazırladığımız “Avrupa’da Göçmen Suçluluğu:Sistematik Derleme” adlı çalışmanın örnekleminin 2024 Ağustos tarihine kadarki literatürü de kapsayacak şekilde genişletilmiş ve bazı inceleme bölümlerinin çıkarılmış halidir. Sistematik derleme metodu uygulanırken Siddaway, Wood, & Hed’in rehberi (2019) ve Sosyal Bilimler Araştırmalarında Uygulamalı Meta-Analiz (Applied Meta-Analyses for Social Science Research) (Card 2012) esas alınmış ancak göçmen suçluluğu literatürünün özgün yapısı nedeniyle Ousey ve Kubrin’in derlemesinde uyguladığı gibi karma bir yöntem tercih ettik. Örneğin “Göçmenler yerlilerden daha mı fazla suç işler?” gibi tek bir araştırma sorusunu araştırmış olan makaleleri derlemek yerine daha geniş bir kapsam belirledim ve bu çeşitliliği derlemede sınıflandırıp analiz ettik. Örneğin “yabancı-doğumlu” ya da “mülteci” gibi tek bir göçmenlik terimi veya “şiddet suçları” ya da “cinayet” gibi sınırlı bir suç tanımı ile kavramsallaştırılmış makaleleri derlemek ile yetinmedim, kapsayıcı olarak farklı tanımları yansıtmayı ve bu tanımların bulgular üzerinde belli bir hakimiyeti varsa bunu vurgulamayı tercih ettik. Bu çalışmada tezden farklı olarak sadece nicel araştırmaları ve karma araştırmaları ele aldık. Zaten az sayıda olan nitel araştırmalara ilişkin yorumlarımı hariçte bıraktık.

Yukarıda referans verilen metoda göre bir araştırma sorusunun cevabı hakkında yapılan sistematik derlemelerde, dahil edilen araştırmaları belli bilimsel kalite kriterlerine göre eleyerek bulguların sağlamlığı hakkında belli bir garanti vermeye çalışılır. Ancak daha yeni oluşan, henüz bir araştırma sorusunun belli yöntemlerle

²⁸ Solivetti, 18-20.

araştırıldığı bir standardın oluşmadığı konularda bu kaliteyi aramak ve sadece belli bir seviyenin üstündeki araştırmalar hakkında değerlendirme yapmak, literatürü tüm yönleriyle kavramayı ve eksiklerini, tercihlerini tespit etmeyi zorlaştırır. Bu nedenle kalite hakkındaki kriterler araştırmacının yaklaşımı ve sorusuna göre şekillenir. Araştırmamda kapsayıcı olmayı hedeflediğim için elle yapılacak bir bilimsel yeterlilik elemesi yerine; uluslararası hakemli dergilerin yer aldığı kaliteli sosyal bilimler veri tabanlarında yer alan makaleleri, Avrupa'daki üniversitelerde tez jürisinden geçmiş çalışmaları ve akademik yayınevlerinden editör kontrolünde çıkan kitap bölümlerini dahil etme yoluna gittik.

Derlemedeki sınırlılıklar şunlardır: Öncelikle uluslararası literatürde ve Avrupa'da ortak akademik dilin İngilizce olması nedeniyle her ne kadar Avrupa ülkelerinde bu çalışmada incelenenlerden daha fazla sayıda araştırma bulunma ihtimali olsa da yalnızca İngilizce kaynakları derlemeye dahil ettik. İkinci olarak zaman aralığını çalışmaların gelişim gösterdiği 2000-2024 arası ile sınırlı tuttuk. Üçüncü olarak sadece sahası Avrupa olan yani Avrupa'da bulunan göçmenler üzerine yapılmış olan araştırmaları derlemeye dahil ettik. Dördüncüsü yalnızca ampirik nicel ve karma araştırmaları ele aldım, teorik çalışmalar ve derlemeleri sistematik derlemeye dahil etmedik. Beşincisi göçmenleri suçun mağduru olarak değil suçun faili olarak ele alan araştırmaları inceledik ancak her ikisine dair veri kullanan karma araştırmaları da mağdur ve failin etnik arka planları arasındaki ilişkiyi karşılaştırmaları nedeniyle dahil ettik. Altıncısı göçmen suçluluğunun yerel halk tarafından algılanmasına ilişkin medya araştırmaları veya algı anketleri gibi araştırmaları doğrudan göçmenlere veya onların suç işlemesine ilişkin bir analiz içermediği için dışarıda bıraktım ancak algı ile gerçek suç oranlarını karşılaştıran çalışmaları dahil ettik. Yedincisi göçmenlerin suç korkusuna veya göçmenlerden gelecek suç korkusuna ilişkin araştırmaları hariç bıraktım çünkü suç korkusu da algı araştırmalarının bir türüdür. Sekizincisi özel olarak göçmen suçluluğunu araştırmayan ancak araştırmada göçmen olmanın da bir değişken olarak analiz edildiği ve karşılaştırma imkânı sunduğu geniş saha araştırmaları da derlemeye dahil ettik. Bu sınırlamalar dahilinde öncelikle hakemli dergileri içeren sosyal bilimler veritabanları olan SCOPUS ve PROQUEST'da, ardından hakemli göç dergileri olan Journal of Ethnic and Migration Studies, Ethnic and Racial Studies'de, Journal of Immigrant ve Refugee Studies, Migration Studies-Oxford Academic, International Journal of Migration and Border Studies, Comparative Migration Studies, Journal on Migration and Human Security,

Migration Letters dergilerinde “immigr* ve crim*” anahtar kelimeleri ile aramalar gerçekleştirdik. Bu dergiler dışında Neuchâtel Üniversitesi’ne bağlı İsviçre Göç ve Nüfus Araştırmaları Forumu dokümantasyon arşivinde listelenen ve göç çalışmalarının yer aldığı 44 akademik dergide de aynı anahtar kelimelerle aramalar gerçekleştirdik (Swiss Forum for Migration and Population Studies, 2020). Bu şartlar ile yaptığımız elemeler dahilinde 81 araştırma sistematik derlemeye girmiş ve “araştırma sorusu veya test ettiği teori ve bulguları”ve “kullandığı veri kaynağı ve analiz birimi” bakımından değerlendirilmiştir.

3.1. Araştırma Sorusu/Teorisi ve Bulguları

Derleme kapsamındaki araştırmaların yaklaşık ¼’ü göçmenlerin yerlilere daha fazla suç kaydının olduğu varsayımını doğrudan ve dolaylı olarak test etmektedir. Kalan araştırmaların çoğunluğu ise göçmenlerin suç örüntülerinin yerli halktan farklılık gösterdiği yer ve bağlamların risk faktörleriyle ilişkili olduğu bilgisinden hareketle hangi risk faktörlerinin göçmenlerin daha az veya daha fazla suç kaydı göstermesine neden olduğuna eğilmektedir. Kriminojenik risk faktörleri, bir bireyin suç işleme olasılığını artıran değişkenlerdir. Bu faktörler genellikle iki kategoriye ayrılır: mikro düzey (bireyin suç işleme ihtimali) ve makro düzey (toplumdaki suç oranı). Mikro düzey risk faktörleri zihinsel sağlık sorunları, zeka ve dürtü kontrol sorunları ile madde bağımlılığı gibi biyolojik-psikolojik faktörler, işlevsiz veya parçalanmış aile dinamikleri, ebeveyn gözetiminin eksikliği, travma veya istismar, işsizlik, düşük eğitim düzeyi, kötü akrân çevresi gibi faktörler iken²⁹; makro düzey risk faktörleri yoksulluk, gelir eşitsizliği, yaygın kaliteli eğitime ve sağlık hizmetlerine erişim eksikliği, kentsel mahallelerin geri bırakılması, sosyal dayanışma ve topluluk ağlarının eksikliği, hukuk uygulayıcılarına karşı olumsuz algı ve güvensizlik, ırksal ve etnik ayrımcılık, etkisiz veya aşırı ayrımcı kolluk uygulamaları, sosyal hizmet ve rehabilitasyon programlarının eksikliği, medya şiddeti gibi toplumsal risk faktörleridir.³⁰ Bu bağlamda örneğin savaş travmasının ve işsizliğin hakim olduğu bir göçmen topluluk yerli bir topluluğa göre bu kriminojenik

²⁹ Miguel Basto Pereira, David P. Farrington P. Farrington, ve Laura Maciel. “Unraveling the Sequences of Risk Factors Underlying the Development of Criminal Behavior”, *Journal of Developmental and Life-Course Criminology*, sy 10 (2024): 246-249.

³⁰ Karyn Sporer, Amy L. Anderson ve Johanna Peterson, “Macro- and Micro-approaches to Crime Prevention and Intervention Programs”, *Preventing Crime and Violence*, ed. B. Bradley, M. Teasdale (Cham: Springer, 2016): 169–176.

risk faktöründen dolayı suça yerlilerden veya diğer göçmen gruplarından daha meyilli olabilir. Bu noktada risk faktörü ev sahibi ülkedeki yasal ve sosyal hizmetlerdeki şartlar nedeniyle de ortaya çıkabilir. Yine bir örnek vermek gerekirse aile bağlarının, ebeveyn gözetiminin ve sosyal dayanışma gruplarının güçlü olduğu göçmen topluluklarında gençler yerlilerden bu sebeple daha az suça eğilim gösterebilirken; eğitim azlığı, çetelerin yaygın olduğu mahalle ortamı ve uzun saatler çalıştığı için gözetim altında tutamayan ebeveynler nedeniyle suça daha fazla meyledebilir. Tabi bu faktörler herhangi biri tek başına suç eğilimini belirlememekte, daha az veya daha fazla etki eden birkaç faktör bir araya gelerek bir denklemleri oluşturmaktadır. Burada anlamak gereken nokta göçmen grupların tıpkı ev sahibi topluluktaki farklı toplumsal katmanlar ve kesimler gibi bazı risk faktörlerine daha fazla veya daha az maruz kaldıkları için suç eğiliminin değişebileceğidir. Bu risk faktörlerinin bazıları göç edilen ülkeden getirilebilmekle birlikte (savaş travması, eğitim eksikliği) pek çoğu da göç edilen ülkedeki şartlara bağlı olarak oluşan risklerdir. Dolayısıyla farklı ülkelerden gelen göçmen grupları arasında risk faktörleri değişebilmekte veya ev sahibi ülkedeki bazı riskler bu denklemleri dramatik şekilde değiştirebilmektedir. Risk faktörlerinin bir veya birkaçını bir araya getirerek suçu açıklamaya çalışan teoriler ortaya atılmıştır. Bu bölümde derleme kapsamında test edilen hipotezler ve risk faktörleri ya da teorilere daha yakından bakacağız.

Göçmen suçluluğu araştırmalarının dayandığı teorik zemini anlamak için önce alanı tanıyalım. Göçmen suçluluğunun en yoğun çalışıldığı Kuzey Amerika Kıtası'nda hangi teorik yaklaşımların çalışıldığına baktığımızda şunu görmekteyiz: demografik/yapısal tezler, Gerilim Teorisi, Ekonomik Canlanma Teorisi, Kültür/Çatışma Teorileri, Sosyal Düzensizlik Teorisi, Sosyal Sermaye, Caydırıcılık Teorisi, Sosyal Bağ Teorisi, Öz-Kontrol Teorisi, Genel Gerilim Teorisi, Akran Etkisi'dir.³¹ Avrupa'da ise göçmen suçluluğuna ilişkin kriminoloji literatürüne baktığımızda teorik bağlamda dikkat çeken bir husus, ABD literatürünün aksine araştırmaların genellikle tek bir kriminolojik teoriyi öne çıkarmak ve onu test etmekten çok sahanın ve araştırılan göçmen grubun özelliklerine göre literatürdeki farklı teorilere ait en çok destek bulan risk faktörlerini uyumlu şekilde bir araya getirerek test etmeleridir³². Pek çok teorinin, mucitleri tarafından ortaya konan modelin tamamını kapsayacak şekilde test edilemediğini,

³¹ Kubrin ve Ousey, "Immigration and Crime".

³² Göçmen suçluluğuna ilişkin kriminolojik teoriler için bkz Atsızelti, *Avrupa'da Göçmen Suçluluğu*.

genellikle teoriyi temsil etme gücü yüksek bazı değişkenlerinin test edildiğini görmekteyiz. Bunun göçmen örneklemeler bakımından sebebi özellikle düzensiz göçmenler başta olmak üzere veri elde etmenin zorluğu ve mevcut verinin sınırlıdır. Tek başına değişkenlerin bir arada test edilmesinin avantajları olsa da farklı temel varsayımlara dayanan bu teorilerin sadece bir parçasını yansıtan değişkenler üzerinden teorilerin geçerliliği hakkında doğru yorumlar yapmak mümkün olmamakta ve literatürde teorilerin desteklenip desteklenmediğini takip etmek zorlaşmaktadır. Benzer değişkenlerin farklı teorilerde farklı şekillerde tanımlanması da bu zorluğu arttırmaktadır.

Derleme kapsamında analiz edilen araştırmaların sorularını genelleyecek olursak³³ şu şekildedir:

- Göçmenler yerlilerden daha çok mu suç işlemekte? (Araştırmaların çoğunluğu doğrudan veya dolaylı olarak bu soruya cevap aramaktadır.)
- Belli suçları işleme riski farklı etnik gruplar/orijin ülkeler arasında değişir mi?³⁴
- Birinci nesil göçmenler ile ikinci nesil göçmenler arasında suç eğilimi değişmekte midir?³⁵

³³ Benzer sorular tek bir soru formatına sokulmuştur. Yukarıda yazan örnek sorular doğrudan araştırma soruları değildir. Aynı araştırmada birden fazla soru bulunabilir.

³⁴ Bkz. Martine Blom ve Roel Jennissen. "The Involvement of Different Ethnic Groups in Various Types of Crime in the Netherlands." *European Journal on Criminal Policy and Research*, sy 20 (2014): 51-72; Frank Bovenkerk ve Tineke Fokkema. "Crime Among Young Moroccan Men in the Netherlands: Does Their Regional Origin Matter?" *European Journal of Criminology* 13, sy 3 (2015): 352-371; Johan Kardel ve Peter L. Martens. "Are Children of Immigrants Born in Sweden More Law-Abiding Than Immigrants? A Reconsideration." *Race and Justice* 3, no. 3 (2013): 167-189; Emil O. W. Kirkegaard ve Arthur Jensen In. "Crime Among Dutch Immigrant Groups is Predictable From Country-Level Variables." *Open Differential Psychology*, 2015; Martin Killias, Almir Maljević ve Sonia Lucia, "Imported Violence? Juvenile Delinquency Among Balkan Youths in Switzerland and in Bosnia-Herzegovina", *European Journal on Criminal Policy and Research* 16, sy 3, (2010): 183-189; Lange, Martin, ve Katrin Sommerfeld. "Do Refugees Impact Crime? Causal Evidence From Large-Scale Refugee Immigration to Germany." *SSRN Electronic Journal*, 2023; Anette Nistad, "Welfare Against Crime: Can the Absence of Crime Among the Second Generation Immigrants in Sweden Bring Forward New Insights to Public Policy?" [*Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*], Norveç: Norway Technology and Science University, 2014; Roger T. Webb, Sussie Antonsen, Pearl L. H. Mok, Esben Agerbo ve Carsten B. Pedersen. "National Cohort Study of Suicidality and Violent Criminality among Danish Immigrants." *PLoS One* 10, sy 6 (2015).

³⁵ Bkz Amber L. Beckley, "Age At Immigration And Crime in Stockholm Using Sibling Comparisons." *Social Science Research*, sy 53 (2015): 239-251; Blom ve Jennissen, "The Involvement of Different Ethnic Groups"; Kardel, Johan, ve Peter L. Martens. "Are Children of Immigrants Born in Sweden More Law-Abiding Than Immigrants? A Reconsideration", *Race and Justice* 3, sy 3 (2013): 167-189.; Killias vd., "Imported Violence"; Arjen

- Göç etme yaşı ile göçmen suçluluğu arasında nasıl bir ilişki vardır?³⁶
- İkinci nesil göçmen ergenler ile yerli akranları arasındaki suç eğilimi farkını ebeveyn gözetimi eksikliği açıklamakta mıdır?³⁷
- Göçmen çocuklar ile yerli çocukların psikopatolojik durumlarındaki farklılık suçu açıklamakta mıdır?³⁸
- Göçmen suçluluğu suçun maliyeti ile açıklanabilir mi, göçmenler için suçun maliyeti yerlilerden daha mı azdır?³⁹

Leerkes, Ramiro Martinez ve Pim Groeneveld, "Minority Paradoxes: Ethnic Differences in Self-reported Offending and Official Crime Statistics." *The British Journal of Criminology* 59, sy 1 (2019): 166-187; Arjen Leerkes, Tineke Fokkema, ve Roel Jennissen, "Community multiculturalism and immigrant crime." *European Journal of Criminology* 20, sy 4 (2023): 1568-1593; Arjen Leerkes, Tineke Fokkema ve Roel Jennissen. "Community multiculturalism and immigrant crime", *European Journal of Criminology* 20, sy 4 (2021): 1568-1593; Melossi vd., "The 'Normality'; Nistad, "Welfare Against Crime"; Rokon Uddin, "Explaining Adolescent Offending Variety in Sweden By Parental Country Of Birth: A Test Of Situational Action Theory", (Yüksek Lisans Tezi). Malmö: Malmö University, Degree Project in Criminology, 2017; van der Gaag, Renske S. "The Crime-Immigration Nexus: Cultural Alignment and Structural Influences in Self-Reported Serious Youth Delinquent Offending Among Migrant and Native Youth", *Journal of Contemporary Criminal Justice* 35, sy 4 (2019): 431-460.

³⁶ Bkz. Andersen, Synøve Nygaard, ve Torbjørn Skardhamar. "Age at immigration and crime: Findings for male immigrants in Norway." Discussion Papers 728 (Statistics Norway, Research Department), 2012.

³⁷ Bkz. Esther Fernández-Molina ve Raquel Bartolomé Gutiérrez. "Juvenile Crime Drop: What is Happening With Youth in Spain and Why?" *European Journal of Criminology* 17, sy 3 (2018): 306-331; Martin Killias ve Anastasia Lukash. "Migration, not Migrants, is the Problem: Delinquency Among Migrants and Non-Migrants in Switzerland and ex-Yugoslavia." *European Journal of Criminology*, 2019: 1-22; Leerkes vd. "Community multiculturalism"; Melossi vd., "The 'Normality'; Papandreou, Pericles. "Children of Immigrants in Central Athens at the Turn of the 21st Century: A study of Inferiorisation, Ethnicised Conflict, Criminalisation, and Substance Misuse." (Doktora Tezi). London School of Economics and Political Science, 2009; Salmi vd., "Correlates of Immigrant"; Uddin, "Explaining Adolescent"; Violaine C. Veen, Gonneke Stevens, Theo Doreleijers, ve Wilma Vollebergh. "Moroccan Adolescent Suspect Offenders in the Netherlands: Ethnic Differences in Offender Profiles", *Psychology, Crime ve Law* 17, sy 6 (2011): 545-561.; Webb vd., "National Cohort"; e diğ. 2015; van der Gaag "The Crime-Immigration Nexus".

³⁸ Bkz. José Antonio Echauri, Javier Fernández-Montalvo, María Martínez ve Juana Ma Azkarate. "Effectiveness of a Treatment Programme for Immigrants Who Committed Gender-Based Violence Against Their Partners." *Psicothema* 25, sy 1 (2013): 49-54.; Papadopoulos "Immigration Status".

³⁹ Bkz. Alonso-Borrego, César, Nuno Garoupa, ve Pablo Vázqu. "Does Immigration Cause Crime? Evidence from Spain", *American Law and Economics Review* 14, sy 1 (2012): 165-191.; Bell, Brian, Francesco Fasani, ve Stephen Machin, "Crime and immigration: evidence from large immigrant waves", *The Review of Economics and Statistics* 95, sy 4 (2013): 1278-1290; Luca Corazzini, Darwin Cortes ve Thomas Bassetti, "Crime, Immigration and the Labor Market: A General Equilibrium Model", ISLA Working Papers. Milano: Centre for research on Latin American Studies and Transition Economies, Universita' Bocconi, 2010.; Lange ve Sommerfeld, "Do Refugees Impact Crime?"; Rita Maghularia ve Silke Uebelmesser, "Do Immigrants Affect Crime? Evidence For Germany", *Journal of Economic Behavior & Organization*, sy 211 (2023): 486-512; Luca Nunziata, "Immigration

- Yerlilerle göçmenler arası kültürel çatışma nedeniyle göç suç oranlarını arttırmakta mıdır?⁴⁰
- Göçmenler içinde bulundukları şartlar nedeniyle ev sahibi ülkenin en suçlu kesimine doğru mu asimile olma eğilimindedir yahut sosyoekonomik şartlar göçmen suçluluğunu açıklar mı?⁴¹
- Göçmenler önleyici kolluk ve ceza adalet sistemindeki ayrımcı muamelenin sonucunda mı yerlilerden daha fazla suç işliyor gibi görünmektedir?⁴²
- Kısıtlayıcı iltica ve güvenlikleştirilmiş sınır politikaları göçmenleri suç işlemeye mi itmektedir?⁴³
- Göçmenlerin geldikleri ülkenin gelişmişliği suç oranlarını etkilemekte midir?⁴⁴

and Crime: Evidence from Victimization Data”, *Journal of Population Economics* 28, sy 3 (2015): 697-736; Papadopoulos, “Immigration Status”; Marc Piopiunik ve Jens Ruhose, “Immigration, Regional Conditions, and Crime: Evidence from an Allocation Policy in Germany”, *European Economic Review*, sy 92 (2017): 258-282; Malte Sandner ve Pia Wassmann, “The Effect of Changes in Border Regimes on Border Regions Crime Rates: Evidence from the Schengen Treaty”, *Kyklos* 71, sy 3 (2018): 482-506.; Muhammad Tufail, Lin Song, Sher Ali, Salman Wahab, ve Taimoor Hassan, “Does More Immigration Lead To More Violent And Property Crimes? A Case Study Of 30 Selected OECD Countries”, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja* 36, sy 1 (2022): 1867–1885.

⁴⁰ Bkz. Marzio Barbagli ve Asher Colombo, “Immigrants as Authors and Victims of Crimes: the Italian Experience”, *Immigration, Crime and Justice* (Sociology of Crime, Law and Deviance, Vol. 13) içinde, düzenleyen: W. F. McDonald, 69-94. Emerald Group Publishing Limited, 2009; Martin Hällsten, Ryszard Szulkin ve Jerzy Sarnecki, “Crime as a Price of Inequality?: The Gap in Registered Crime between Childhood Immigrants, Children of Immigrants and Children of Native Swedes”, *British Journal of Criminology* 53, sy 3 (2013): 456-481; Killias vd. “Imported Violence?; Killias ve Lukash “Migration, not Migrants”; Melossi vd., “The ‘Normality’”.

⁴¹ Bkz. Amber L. Beckley, “Foreign Background and Criminal Offending Among Young Males in Stockholm,.” (Doktora Tezi), Stockholm: Number 37, Stockholm University, Department of Criminology, 2015; Papandreou, “Children of Immigrants”; Torbjørn Skardhamar, Mikko Aaltonen ve Martti Lehti. “Immigrant Crime in Norway and Finland”, *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 15, sy 2 (2014): 107-127; Solivetti *Immigration*.

⁴² Bkz. Hudson Barbara, “Discrimination and Disparity: The Influence of Race on Sentencing”, *Journal of Ethnic and Migration Studies* 16, sy 1 (2010): 23-34.; Amber L. Beckley, “Deterrence Versus Marginalization: Evidence From Immigrant Offending”, *Race and Justice* 5, sy 3 (2015): 278-300; Caroline O’Nolan, “New boundaries of justice in a world in motion : assessing the impact of global citizens in the Irish District Court”, [Doktora Tezi]. Dublin, Ireland: Trinity College, School of Social Work and Social Policy, 2011; Michael Platzter, “The Arrested Black Men in Europe: Criminal or Victim?”, *Rivista di Criminologia* (2007): 66-79.

⁴³ Bkz. Godfried Engbersen, Joanne Van Der Leun, ve Leerkes Arjen. “The Dutch Migration Regime And the Rise in Crime Among Illegal Immigrants”, *Fourth Annual Conference of the European Society of Criminology*, Global Similarities, Local Differences. Amsterdam. Ağustos 25-28, 2004.

⁴⁴ Bkz. Bovenkerk ve Fokkema “Crime Among Young”.

- Gerilim teorileri⁴⁵ göçmenler ile yerliler arasındaki suç farkını açıklar mı?⁴⁶
- Çatışma bölgelerinden gelen göçmenler şiddete daha mı eğilimlidir, çatışmanın süresi fark eder mi?⁴⁷
- Göçmen olarak bir ülkede düzensiz/belgesiz göçmen olmak düzenli olmaya göre meşru hayatta kalma yollarını azalttığı için suç işleme ihtimalini arttırır mı yoksa sürekli bir caydırıcılık yaratarak suçtan korur mu?⁴⁸
- Ceza adalet sisteminde uygulanan rehabilitasyon programlarının etkililiğinde göçmen olmak fark yaratır mı?⁴⁹
- Yerlilerin göçmenler tarafından mağdur edilme korkusu/suç algısı ile göçmenlerin gerçek suç oranları arasındaki ilişki nedir?⁵⁰
- Sosyal çevredeki politik düşmanlıklar siyasi motivasyonlu işlenen suçları etkilemekte midir?⁵¹

⁴⁵ Robert Agnew, "General Strain Theory: Current Status and Directions for Further Research", *Taking Stock: The Status of Criminological Theory* içinde, ed. J. P. Wright, & K. R. Blevins F. T. Cullen, Transaction Publishers, 2006, 101-123.

⁴⁶ Bkz. Mario Coccia, Ellen G. Cohn, ve Suman Kakar . "How İmmigration, Level of Unemployment and İncome İnequality Affect Crime in Europe." *Crime, Law and Social Change* (Advance online publication), no. 82 (2024): 363-385.; Junaid Sattar Butt, "The Shadow Side of Migration—Relation Between Crime and Illegal Immigration in the Nordic Countries", *Relationes Internationales (Acta Universitatis Danubius)* 17, sy 1 (2024): 47-79; Leerkes, "Minority Paradoxes"; Luigi Solivetti, "Looking for a Fair Country: Features and Determinants of Immigrants' Involvement in Crime in Europe", *The Howard Journal of Criminal Justice* 5172 (2012): 133-159.

⁴⁷ Bkz. Amber L. Becker, "Correlates of War? Towards An Understanding Of Nativity-Based Variation in Immigrant Offending", *European Journal of Criminology* 10, sy 4 (2013): 408-423; Killias ve Lukash, "Migration, not Migrants".

⁴⁸ Bkz. Beckley, "Deterrence Versus Marginalization"; Engbersen vd. "The Dutch Migration"; Arjen Leerkes, Godfried Engbersen ve Joanne van der Leun, "Crime Among Irregular Immigrants and the Influence of Internal Border Control", *Crime, Law and Social Change* 58, sy 1 (2012): 15-38; Maghularia ve Uebelmesser, "Do Immigrants Affect Crime?"; Butt, "The Shadow Side of Migration".

⁴⁹ Bkz. Echaury vd. "Effectiveness of a Treatment "; Platzer, "The Arrested Black Men in Europe".

⁵⁰ Bkz. Marc Hooghe ve Thomas de Vroome, "The Relation Between Ethnic Diversity and Fear of Crime: An Analysis of Police Records and Survey Data in Belgian Communities", *International Journal of Intercultural Relations* 50 (2016): 66-75.; Mathias Kauff, Frank Asbrock, Christian Issmer, Stefan Thörner, ve Ulrich Wagner. "When Immigrant Groups 'Misbehave': The Influence of Perceived Deviant Behavior on Increased Threat and Discriminatory Intentions and the Moderating Role of Right-Wing Authoritarianism", *European Journal of Social Psychology* 45, sy 5 (2015): 641-652.; Nunziata, "Immigration and Crime"; John Sides ve Jack Citrin, "European Opinion About Immigration: The Role of Identities, Interests and Information", *British Journal of Political Science* 37, sy 3 (2007): 477-504.

⁵¹ Bkz. Yvonne Krieg, "The Role of the Social Environment in the Relationship Between Group-Focused Enmity Towards Social Minorities and Politically Motivated Crime", *Köln Z Soziol* 74 (2022): 65-94.

Bu soruların en temel olanlarını katman katman derinleştirerek inceleyelim. İlk sorular “Göç suç oranlarını arttırır mı, göçmenler daha mı çok suç işliyor?” gibi göç ve suç ilişkisinin istatistiksel yönüne ilişkin sorulardır. Nitekim bu derlemenin kapsamındaki 49 araştırma, “göçmenlerin yerlilerden belli suç türlerinde yahut toplamda daha mı fazla/az suç işlediği, belli bir ülkeden gelen göçmenlerin yerlilerden ve diğer göçmen gruplarından belli bir suç türünü yahut tüm suç türlerini daha mı az/çok işlediği, göçmenlerin belli bir ülke/bölgedeki suç oranının artmasına/azalmasına mı neden oldukları” sorularından birine cevap aramaktadır. Bu araştırmaların 14’ü⁵² göçmenlerin

⁵² César Alonso-Borrego, Nuno Garoupa, Marcelo Perera ve Pablo Vázquez, “Immigration and Crime in Spain, 1999-2006”, *Fundación de Estudios de Economía Aplicada*, 34 (2008); Alonso-Borrego vd., “Does Immigration Cause Crime?”, Yu Aoki ve Yasuyuki Todo, “Are Immigrants More Likely to Commit Crimes? Evidence from France”, *Applied Economics Letters* 16, sy 15 (2009): 1537-1541; Barbagli ve Colombo, “Immigrants as Authors”; Thomas Bassetti, Luca Corazzini, ve Darwin Cortes, “Crime, Immigration and the Labor Market: A General Equilibrium Model”, *ISLA Working Papers* (Centre for research on Latin American Studies and Transition Economies, Università Bocconi,), 2010; Beekley, “Deterrence Versus Marginalization”; Bell ve Machin, “Crime and Immigration”; Milo Bianchi, Paolo Buonanno, ve Paolo Pinotti. “Do Immigrants Cause Crime?”, *Journal of the European Economic Association* 10, sy 6 (2012): 1318-1347; Tuba Bircan ve Marc Hooghe, “Immigration, Diversity and Crime: an Analysis of Belgian National Crime Statistics, 2001-2006”, *European Journal of Criminology* 8/3 (2011): 198-212; Corrado Bonifazi ve Dante Sabatino, “Albanian Migration to Italy: What Official Data and Survey Results Can Reveal”, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, no. 29(6) (2003): 967-995; Butt, “The Shadow Side of Migration”; Anna Piil Damm ve Christian Dustmann, “Does Growing Up in a High Crime Neighborhood Affect Youth Criminal Behavior?”, *American Economic Review*, no. 104(6) (2014): 1806-1832; Engbersen vd., “The Dutch Migration Regime”; Francesco Fasani, Giovanni Mastrobuoni, Emily G. Owens, ve Paolo Pinotti. “Immigration and Crime in the United Kingdom”, *Does Immigration Increase Crime?* içinde, ed. F., Mastrobuoni, G., Owens, E. G., Pinotti, S., Bocconi, M. L, Fasani, Cambridge University Press, 2019, 54-90; Fernández-Molina ve Gutiérrez, “Juvenile Crime Drop”; Hällsten vd., “Crime as a Price of Inequality”; Huang, Yue , ve Michael Kvasnick. “Immigration and Crimes Against Natives: The 2015 Refugee Crisis in Germany”, *IZA Discussion Paper Series* (Institute of Labor Economics), 12469 (2019); Dainis Ignatans ve Roger Matthews, “Immigration and the Crime Drop”, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* 25/3 (2017): 205-229; Dainis Ignatans ve Timothy Roebuck, “Do More Immigrants Equal More Crime? Drawing a Bridge Between First Generation Immigrant Concentration and Recorded Crime Rates”, *Crime, Security and Society* 1(1) (2018); Laura Jaitman ve Stephen Machin, “Crime and Immigration: New Evidence From England and Wales”, *IZA Journal of Migration* 2, sy 1 (2013): 1-23.; Kardel ve Martens “Are Children of Immigrants”; Killias “Paradise Lost?”; Killias vd., “Imported Violence?”; Killias ve Lukash “Migration, not Migrants”; Niklas Langström, “Accuracy of Actuarial Procedures for Assessment of Sexual Offender Recidivism Risk May Vary Across Ethnicity”, *Sex Abuse* 16, sy 2 (2004): 107-120; Leerkes vd., “Crime Among Irregular”; Leerkes vd., “Community multiculturalism”; Melossi vd., “The ‘Normality’”; Sigmund Book Mohn ve Dag Ellingsen, “Unregistered Residents and Registered Crime: an Estimate for Asylum Seekers and Irregular Migrants in Norway”, *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 17, sy 2 (2016): 166-176.; Nunziata “Immigration and Crime”; Estefanía Ocariz Passevante ve Fernando Bermejo Marco, “Unaccompanied Foreign Minors and Delinquency: A Retrospective Study of Influence of Psychosocial Variables”, *International E-Journal of Criminal Sciences* 2 (2008); Papadopoulos “Immigration Status”; Papandreou “Children of Immigrants”; Paolo Pinotti, “Clicking on Heaven’s Door: The Effect of Immigrant

yerlilerden daha fazla suç oranı gösterdiği veya daha fazla suç işlediğine⁵³, 19'u ya bu konuda anlamlı bir ilişki bulunamadığına ya da daha az suç işlediği yahut suç oranlarını düşürdüğüne⁵⁴, 17'si ise ev sahibi ülkedeki bazı yapısal koşullar, farklı suç türleri ve entegrasyon politikası gibi bir dizi değişkene göre göçmenlerin suç ile ilişkisinin değişebileceğini gösteren karmaşık bulgulara ulaşmıştır.⁵⁵ Örneğin bu araştırmaların bazıları göçmenlerin o ülkede göçmenlerin daha fazla malvarlığına karşı suç işleme eğiliminde olduğunu⁵⁶ bazıları malvarlığına karşı suçlar bakımından suç oranlarını anlamlı

Legalization on Crime", *American Economic Review* 107, sy 1 (2017): 138-168; Piopiunik ve Ruhose, "Immigration, Regional Conditions"; Salmi vd. "Correlates of immigrant"; Skardhamar vd., "Immigrant Crime"; Solbak, "Do Larger Immigrant"; Luigi M. Solivetti, "Old and New Criminality: Territory, Society and Immigration in Italy", *Organized Crime, Corruption and Crime Prevention* içinde, düzenleyen: Stefano Calepple ve Francesco Calderoni, Springer, Cham, 2014, 103-114; Richard Stansfield, "Reevaluating the Effect of Recent Immigration on Crime", *Crime ve Delinquency* 62, sy 11 (2016): 1426-1447; Tidefors, Inga, Sara Ingevaldson, ve Anneli Goulding. "Recidivism in Criminal Behavior-A 10 Year Follow-up Study of 45 Adolescent Boys Identified as Sex Offenders," *Nordic Psychology* 71, sy 2 (2018): 93-103; Tufail vd., "Does More Immigration"; Uddin "Explaining Adolescent"; van der Gaag, "The Crime-Immigration Nexus"; Violaine C. Veen, Gonkeke Stevens, ve Theo Doreleijers, "Moroccan Adolescent Suspect Offenders in the Netherlands: Ethnic Differences in Offender Profiles", *Psychology, Crime ve Law* 17, sy 6 (2011): 545-561.

⁵³ Hem birey düzeyinde hem de toplum düzeyinde araştırmalar mevcuttur. Bu nedenle birey bazındaki araştırmaları "suç işlemek" ifadesiyle, grup bazındaki araştırmaları "oran göstermek" ifadesi ile anmaktayız. Bu tabloyu sunmaktaki amaç bir sonuç çıkarmak değil araştırmaların bulgularındaki yönler işaret etmektir.

⁵⁴ Brian Bell ve Stephen Machin, "Immigrant Enclaves And Crime", *Journal of Regional Science* 53, sy 1 (2013): 118-141; Bircan ve Hooghe "Immigration, Diversity"; Bonifazi ve Sabatino, "Albanian Migration"; Fasani vd., "Immigration and Crime"; Fernández-Molina ve Gutiérrez "Juvenile Crime Drop"; Hällsten vd., "Crime as a Price of Inequality"; Huang ve Kvasnick, "Immigration and Crimes"; Ignatans ve Matthews, "Immigration and the Crime Drop"; Ignatans ve Roebuck, "Do More Immigrants"; Jaitman ve Machin, "Crime and Immigration"; Leerkes vd., "Crime Among Irregular"; Leerkes vd., "Community multiculturalism"; Melossi vd., "The Normality"; Nunziata, "Immigration and Crime"; Solbak, "Do Larger Immigrant"; Leerkes vd., "Community multiculturalism"; Tufail vd., "Does More Immigration"; Lange ve Sommerfeld, "Do Refugees Impact Crime".

⁵⁵ Alonso-Borrego, "Does Immigration"; Aoki ve Todo, "Are Immigrants More Likely"; Bassetti vd., "Crime, Immigration"; Bell ve Machin, "Crime and immigration"; Bonifazi ve Sabatino, "Albanian Migration to Italy"; Engbersen vd., "The Dutch Migration Regime"; Killias vd., "Imported Violence?"; Langström, "Accuracy of Actuarial"; Passevante ve Marco, "Unaccompanied Foreign"; Papadopoulos, "Immigration Status"; Papandreou, "Children of Immigrants"; Piopiunik ve Ruhose, "Immigration, Regional Conditions"; Skardhamar vd., "Immigrant Crime"; Solivetti, "Old and New Criminality"; Stansfield, "Reevaluating the Effect"; Veen vd., "Moroccan Adolescent"; Butt, "The Shadow Side of Migration".

⁵⁶ Kardel ve Martens, "Are Children of Immigrants"; Papadopoulos, "Immigration Status"; Papandreou, "Children of Immigrants"; Veen vd., "Moroccan Adolescent". Kardel ve Martens, "Are Children of Immigrants", 167-189. Bu boyamsal araştırmada hem yerlilere hem de ikinci kuşağa göre ilk kuşak göçmenlerden daha fazla kişinin suç işlediği ancak bunların ağırlıklı tek seferlik suçlar olduğu, ikinci kuşaktan ise daha az kişinin suç işlediği ancak bunların tekrarlı suçlar işleyen daha profesyonel suçlulara dönüştüğü şeklinde bir örüntü bulmuştur. Sıklık analizine bakıldığında ise ikinci kuşağın daha yüksek çıktığı görülmüştür.

şekilde etkilemediğini⁵⁷, bazıları ise önceki bu bulgunun göçmenin statüsüne göre (düzenli/düzensiz)⁵⁸ ya da bazı etnik grup üyeleri içinde ortak olan faktörlere göre⁵⁹ değiştiğini bulmuştur.

Derleme kapsamında özel olarak şiddet suçlarıyla göçmen olmanın ilişkisine dair makro düzeyde en geniş çaplı araştırma olan Solbak (2017)'in araştırmasında 33 OECD ülkesi dahil olmak üzere 150'den fazla ülkede 1994-2014 yılları arasındaki göçmen nüfusu ve cinayet suçlarının ilişkisi resmi veriler üzerinden araştırılmıştır. Buna göre siyasi güce erişimin sosyo-ekonomik gruplar arasında çok eşitsiz dağıldığı ülkelerde göçmen nüfusu arttıkça şiddet suçları da artmaktadır. Göç ve şiddet arasında küresel düzeyde bir ilişki ise bulunamamıştır. Özellikle OECD ülkelerinde, göçmen nüfusunun artışı ile şiddet suçları arasında bir ilişki tespit edilememiştir. Göçle adam öldürme suçunun ilişkisinin en az olduğu ülkelerin aynı zamanda “göç ile suçun ilişkili olduğu” siyasal söyleminin en hakim olduğu ülkeler olması Solbak tarafından bu söylemin bir “korku siyaseti”ni amaçladığı şeklinde yorumlanmaktadır.

Bazı çalışmalarda, ülkedeki suç oranlarındaki azalmanın göçmenlerle ilişkili olup olmadığı makro düzeyde incelenmiştir. 21. yüzyıl Batı ülkelerinde genel suç oranlarının uzun vadede azaldığı görülmektedir.⁶⁰ Özellikle ABD'de bu düşüş neredeyse tüm suç kategorilerinde gözlemlenirken, Avrupa'da malvarlığına yönelik suçlar ve ölümle sonuçlanan şiddet suçları 2010'lara kadar azalmış, ancak aile içi şiddet ve hırsızlık gibi suçlar için net bir sonuç elde edilmemiştir (Aebi ve Linde 2010). Ayrıca suç oranlarındaki azalmanın toplumsal kesimlere eşit şekilde yansımadağına dair bulgular da bulunmaktadır.⁶¹ Suç oranlarındaki bu düşüşün göçmen akışlarıyla ilişkili olup olmadığı, derlemedeki araştırmalarda önemli bir soru olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, Ignatans ve Matthews, İngiltere'de suç oranlarının düşüşü ile göçmen akımları arasında bir korelasyon tespit etmiş, ancak nedensellik ilişkisine dair bir sonuca ulaşmamıştır.⁶² Bunun için nitel ve nicel araştırmalarla göçmenlerin geldikleri ülkelerdeki etkilerinin

⁵⁷ Bircan ve Hooghe, “Immigration, Diversity”.

⁵⁸ Bell, “Crime and Immigration”.

⁵⁹ Blom ve Jennissen, “The Involvement of Different Ethnic Groups”.

⁶⁰ Fernández-Molina ve Gutiérrez, “Juvenile Crime Drop”.

⁶¹ Fernández-Molina ve Gutiérrez, “Juvenile Crime Drop”.

⁶² Ignatans ve Matthews, “Immigration and the Crime Drop”.

daha ayrıntılı olarak incelenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Fernández-Molina ve Gutiérrez ise İspanya'da çocuklara yönelik hem anket hem de resmi verilere dayanarak suç oranlarının düşüşünü analiz etmiş ve göçmen çocuklarının bu düşüşe katkıda bulunmadığını tespit etmiştir.⁶³

Sıkça sorulan önemli araştırma sorularından biri de göçmenlerin suç eğiliminin göç etme yaşına ve birinci ya da ikinci nesil göçmen olmaya göre fark gösterip göstermediğidir. Göçmenlerin entegrasyonu üzerine araştırmalar ile göçmen suçluluğu araştırmalarında “göçmen paradoksu” olarak adlandırılan kavramdan sıkça bahsedilmektedir. Entegrasyon çalışmaları ev sahibi ülkeye küçük yaşta gelen göçmenlerin daha sonra gelenlere kıyasla dil yeterliliği, eğitim sistemine katılım, istihdam durumu, okul performansı, gelir düzeyi, yoksulluk riski ve çeşitli sosyal ağlara katılım konularında avantajlı olduklarını göstermiştir.⁶⁴ Bu sosyal sermaye ve entegrasyon faktörlerinin düşük suç oranlarıyla da ilişkili olduğu bilinmektedir.⁶⁵ İşte bu nedenle ne kadar erken yaşta göç edilirse o kadar rahat entegre olunacağı ve böylece daha az suç riski oluşacağı, ikinci neslin ilk nesilden daha az suç eğilimi göstermesi gerektiği varsayılır. Ancak Kuzey Amerika ve Avrupa ülkelerinde yapılan çalışmalar bu varsayımı yanlışlamaktadır. Erken yaşlarda göç eden göçmenlerin daha geç yaşta göç edenlere göre daha fazla suç işlediklerini göstermektedir.⁶⁶ Bu paradoksun tek istisnası genç göçmenlerin ve göçmen ebeveynlerden doğan çocukların yetişkin olarak göç edenlere

⁶³ Fernández-Molina ve Gutiérrez, “Juvenile Crime Drop”.

⁶⁴ Hoyt Bleakley ve Aimee Chin, “Age at Arrival, English Proficiency, and Social Assimilation Among US Immigrants”, *American Economic Journal: Applied Economics* 2/1 (2010): 165-92; Anders Böhlmark, “Integration of Childhood Immigrants in the Short and Long Run–Swedish Evidence”, *International Migration Review* 43, sy 2 (2009): 387-409; Sharon M. Lee ve Barry Edmonston, “Age-at-Arrival's Effects on Asian Immigrants' Socioeconomic Outcomes in Canada and the U.S.”, *International Migration Review* 45, sy 3 (2011): 527-561.

⁶⁵ Michael R. Gottfredson ve Travis Hirschi, *A General Theory of Crime*, Stanford University Press, 1990; Josine Junger-Tas, “Ethnic Minorities, Social Integration and Crime”, *European Journal on Criminal Policy and Research* 9 (2001): 5-29.; Per-Olof H. Wikström, “The Social Origins of Pathways in Crime. Towards a Developmental Ecological Action Theory of Crime Involvement and its Changes”, *Integrated Developmental and Life-course Theories of Offending* içinde, ed. D. S., Farrington, New Brunswick: Routledge, 2005.

⁶⁶ John Hagan, Ron Levi, ve Ronit Dinovitzer, “The Symbolic Violence of the Crime-Immigration Nexus: Migrant Mythologies in the America”, *Criminology & Public Policy* 7, sy 1 (2008): 95-112.; Jeffrey D. Morenoff ve Avraham Astor, “Immigrant Assimilation and Crime: Generational Differences in Youth Violence in Chicago”, *Immigration and Crime: Race, Ethnicity and Violence* içinde, ed. Ramiro Martinez ve Abel Valenzuela, 2006, 36-63; Ruben Rumbaut ve Walter Ewing, *The Myth of Immigrant Criminality and the Paradox of Assimilation: Incarceration Rates Among Native and Foreign-Born Men* (Immigration Policy Center, American Immigration Law Foundation, 2007).

kıyasla daha az suç işlediği İsveç'te istikrarlı olarak görülmektedir (Martens ve Holmberg 2005). Bu bağlamı verdikten sonra derlemedeki araştırmaların bulgularına bakalım. Melossi ve arkadaşları bu paradoksla paralel şekilde İtalya'da ikinci neslin suç eğilimini daha fazla tespit etmiştir. Ancak ikinci nesil göçmenler yerlilerde daha fazla suç işleme eğilimi göstermemektedir.⁶⁷

Beckley'in boylamsal araştırmasında ikinci nesil göçmenlerin ilk nesle nazaran daha fazla suç riski taşıdığı, ebeveyn gözetimi ve aile bağları gibi ailesel değişkenlerin bu farkı açıkladığı desteklemiştir.⁶⁸ Leerkes ve arkadaşları da Hollanda'da yaptığı araştırmasında benzer şekilde ikinci neslin daha fazla suç eğilimi gösterdiğini desteklemiş ve asimilasyonun neyi koruyup neyi değiştirerek gerçekleştiğinin çok önemli olduğunu vurgulamıştır.⁶⁹ Van der Gaag da 5 Avrupa ülkesinde yaptığı gençlik araştırmasında göçmen gençlerin yerlilerden yüksek suç oranı gösterdiğini, birinci nesiltan ve yerlilerden fazla suç eğiliminin okul ortamı, mahalle ortamı ve yapısal şartlarla ilgili dezavantajlar ile açıklanabildiğini ortaya koymuştur.⁷⁰ Dikkat çekici diğer bulgular ise kendi toplumu ve ailesi ile kültürel bağlarını devam ettirmenin, evde anadilini korumanın suçtan koruyucu faktörler olduğu ve önyargının aksine Ortadoğu ülkelerinden gelen göçmenlerin Batı ülkelerinden gelen göçmenlere nazaran daha az eğilim gösterdiğidir. Leerkes ve arkadaşları da benzer şekilde daha yüksek göçmen suçluluğunun ev sahibi ülkedeki yapısal dezavantajları ile açıklandığını; Batı ülkelerinden gelen göçmenlere kıyasla, Orta Doğu, Asya ve Post-Komünist ülkelerden gelenlerin daha düşük suç eğiliminin koruyucu aile bağları ve anadili muhafaza etme ile ilişkili olduğunu ve çok kültürlü bir ortamın uzun vadede suç oranlarının düşmesine katkıda bulunabileceğini tespit etmiştir.⁷¹

Uddin öz-bildirim metodlu gençlik araştırmasında yerliler, birinci nesil ve ikinci nesil göçmenler arasındaki suç farklılıklarının büyük ölçüde sosyalleşme ortamı, alkol ve okul ortamı gibi hayat tarzına ilişkin değişkenlerle açıklanabildiğini tespit etmiştir.⁷²

⁶⁷ Melossi vd., "The Normality".

⁶⁸ Beckley, "Age At Immigration".

⁶⁹ Leerkes vd., "Minority Paradoxes".

⁷⁰ Van der Gaag, "The Crime-Immigration Nexus".

⁷¹ Leerkes vd., "Community multiculturalism".

⁷² Uddin, "Explaining Adolescent".

Kardell ve Martens, İsveç’de yaptığı boylamsal araştırmada hem yerlilere hem de ikinci nesle göre ilk nesil göçmenlerin suça daha eğilimli olduğunu ancak bunların ağırlıkla tek seferlik suçlar olduğu, ikinci neslin ise daha az eğilimli olduğunu ancak bunların tekrarlı ve daha profesyonel suçlara dönüştüğünü tespit etmiştir.⁷³ Yani ilk nesle göre daha az sayıda göçmen daha fazla sayıda suça neden olmaktadır Bu noktada İsveç’in ikinci nesilde daha fazla suç eğilimi göstermemesinin nedenleri üzerine düşünmek faydalı olacaktır. Nistad araştırmasında İsveç’in diğer Avrupa ülkelerinden ve ABD’den farklı olarak uyguladığı erken müdahale yöntemlerinin ve özellikle anadilde eğitim programının suçtan koruyucu etkisinin belirleyici olduğuna dikkat çekmiştir.⁷⁴

21. yüzyılda Avrupa’ya göç edenlerin önemli bir kısmını zorla yerinden edilmiş göçmenler oluştururken, savaş ya da çatışma bölgelerinden gelen insanların suç işleme riskinin daha yüksek olup olmadığı, ülkelerin politika oluşturma ve destek mekanizmaları açısından kritik bir sorudur. Skardhamar ve arkadaşları tarafından Norveç ve Finlandiya’da gerçekleştirilen ve derlememizde yer alan bir araştırmada; Afrika ülkeleri, İran, eski Yugoslavya, Afganistan, Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Çin’den gelen göçmen gruplarının suç eğilimleri karşılaştırılmış ve savaş ya da çatışma bölgelerinden gelen göçmenlerin hem şiddet hem de malvarlığına karşı işlenen suçlarda daha yüksek oranlar sergilediği tespit edilmiştir.⁷⁵ Becker ise, savaş travması yaşamış bireylerin şiddet suçlarına karışma olasılığının arttığını, ancak malvarlığına karşı suçlar için bu tür bir ilişki bulunmadığını belirtmiştir.⁷⁶ Öte yandan, Killias’ın İsviçre’de eski Yugoslavya’dan gelen göçmenlerle ilgili araştırmalarında, çatışma deneyiminin suç işleme riskini artırdığına dair bir kanıt bulunmamıştır. Savaş travması şiddet eğilimini kısmen artırsa da göç deneyiminden sonra ev sahibi ülkedeki şartlar ve bağlardan daha belirleyici değildir.⁷⁷

Bir bölgede göçmen suçluluğu incelenirken şu sorular sıkça gündeme gelmektedir: "Göçmenler suç işleme eğiliminde oldukları için mi yüksek suç oranına sahip kenar mahallelere yerleşiyorlar, yoksa bu mahallelere yerleştirildiklerinden dolayı mı suç riski

⁷³ Johan Kardell ve Peter L. Martens. "Are Children of Immigrants Born in Sweden More Law-Abiding Than Immigrants? A Reconsideration." *Race and Justice* 3, sy 3 (2013): 167-189.

⁷⁴ Nistad, "Welfare Against Crime".

⁷⁵ Skardhamar vd., "Immigrant Crime".

⁷⁶ Becker, "Correlates of War?".

⁷⁷ Killias vd., "Imported Violence?"; Killias ve Lukash, "Migration, not Migrants".

artıyor? Yerleştikleri bölgedeki göçmen yoğunluğu suç eğilimlerini etkiler mi?" Huang ve Kvasnicka'nın yaptığı boylamsal araştırmada, 2015'teki mülteci dalgasının ardından mültecilerin merkezden uzak alanlara mecburi olarak yerleştirilmelerinin Almanlara karşı işlenen suç oranlarına etkisi incelenmiştir.⁷⁸ Sonuçlar, yerleşme yapıları ve cinsiyet fark etmeksizin, mülteciler tarafından Almanların mağdur edilmesi ile mülteci göçü arasında hiçbir suç tipi açısından bir ilişki tespit edememiştir. Ayrıca, merkezden uzak alanlara yerleştirilme ile göçmen suçluluğu arasında negatif bir ilişki bulunmuştur, ancak bu ilişkinin nedenleri daha fazla araştırma gerektirmektedir.

Derlemenin göçmen suçluluğu teorilerine ilişkin bulgularına bakıldığında göçmenlerin belli bir bölgenin suç oranını artırıp artırmamasına ilişkin literatürdeki teorik argümanlar şöyle genellenebilir⁷⁹:

1. Suç işleme kararı, suçtan elde edilecek potansiyel kazançlar, yakalanma ve cezalandırılma olasılığı ve yasal işgücü piyasasında mevcut fırsatlar arasındaki teraziye göre verilir. Dolayısıyla göçmenlerin meşru iş imkanlarına ve refaha daha rahat erişebildikleri yerde daha az suça meyleder ve suç, yasal haklarını kaybetme maliyeti ile suçtan elde edilecek kazanç arasındaki denge ile açıklanır.

2. Göçmenler çoğunlukla önleyici kolluk uygulamaları ve sınır yasalarının uygulanması bağlamında kriminalize edilmektedirler. Yasaların imkân verdiği meşru istihdam ve sosyal hakları daraldıkça suça itilmektedirler; bir kere sisteme girdiklerinde de çıkışı olmamaktadır.

3. Göçmen akışı vardıkları bölgenin sosyal ağlarını ve örgütlenme yapısını bozarak dinamik bir düzensizliğe neden olmaktadır. Bu nedenle klasik kontrol mekanizmaları bireyleri suçtan alıkoyma işlevini yerine getirememektedir.

4. Göçmenler vardıkları bölgeye kendi sosyal ağlarını da getirerek bölgeyi hem ekonomik hem de sosyal açıdan canlandırmakta, bu yolla yeni örgütlenme biçimleri kurulmasını sağlayarak suçu azaltmaktadır.

5. Göçmenler kültürel farklılık nedeniyle yeni geldikleri kültür ve bürokrasi ile çatışma yaşamakta ve bu gerilim dezavantajlı koşullarla birleşip suça neden olmaktadır.

⁷⁸ Y. Huang ve M. Kvasnicka, "Immigration and Crimes Against Natives: The 2015 Refugee Crisis in Germany" *IZA Discussion Paper Series*, 12469, Institute of Labor Economics, 2019.

⁷⁹ Büyükoçşkun Atsızelti, *Avrupa'da Göçmen Suçluluğu*.

6. Çokkültürlülük enformel sosyal kontrol mekanizmalarını arttırmak yoluyla gerilimi azaltmakta ve böylece suçu azaltmaktadır.

Derlemedeki çalışmalarda Sosyal Düzensizlik Teorisi'nin⁸⁰ neredeyse hiç test edilmediği, demografik değişkenlerin ardından en çok Ekonomik Model'e ilişkin argümanların incelendiği görülmektedir. Ekonomik Model zamanla geliştirilmiş ve zayıf noktaları, diğer değişkenlerin eklenmesiyle güçlendirilmiştir. Bu modeli test eden araştırmaların çoğunlukla teoriyi destekleyen sonuçlar elde ettiği dikkat çekmektedir. Bu çalışmalardan dörtte üçü hem şiddet suçlarını hem de malvarlığına karşı suçları incelemişken, diğerleri yalnızca belirli suç türlerine (çoğunlukla malvarlığına karşı suçlar) odaklanmıştır. Bulgular, göçmenlerin yasal istihdam bulabildiği, daha esnek iş piyasalarına sahip ve ekonomik olarak daha güçlü bölgelerde suç oranlarının düşebileceğini; ancak aksi durumda, göçmen suç oranlarının yerlilerden daha yüksek olabileceğini tutarlı bir şekilde ortaya koymuştur. Bu bulguların iki temel sınırlılığı bulunmaktadır. İlk olarak, suç oranlarının ve düzensiz göçmen nüfus hareketlerinin doğru tahmin edilmesi bu teori açısından kritik öneme sahiptir. Henüz baskın bir tahmin yöntemi geliştirilmemiş olsa da zamanla daha gelişmiş istatistiksel yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir. İkinci olarak, modele eklenen bazı unsurlara rağmen, hala makroekonomik değişkenlerle suçun açıklanması üzerinde durulmakta ve göçmenlerin sosyal varlık olarak yerleştikleri bölgelerdeki yaşam dinamikleri, sosyal etkileşimleri ile özellikle genç yaşta göç eden veya ev sahibi ülkede doğan göçmenleri şekillendiren etmenler göz ardı edilmektedir.

Ekonomik Model, makro bir teori olduğu için resmi verilerle ölçülmesi daha kolay ve anlaşılırdır; ancak bu resmi verilerin gölgede bıraktığı alanlar, istatistiksel tahmin yöntemleri ile birleştirildiğinde daha güvenilir kanıtlar sunmaktadır. Derlemede Ekonomik Model'i fail öz-bildirim anketi ile ölçen tek çalışma, Papadopoulos'un göçmenlik ile malvarlığına ve şiddet suçları arasındaki ilişkiyi açıklayan olası değişkenleri ve göçmenlerle yerlilerin suçu bildirme davranışındaki farkları birey düzeyinde incelediği çalışmadır.⁸¹ Eksik suç bildirimlerinin yaratabileceği hata payını azaltmak için çeşitli istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Papadopoulos'un modeli, klasik ekonomik modelin aksine yalnızca işgücü piyasası çıktıları ile sınırlı kalmayıp,

⁸⁰ Büyükcoşkun Atsızelti, *Avrupa'da Göçmen Suçluluğu*.

⁸¹ Papadopoulos, "Immigration Status".

göçmenlerin farklı risk alma eğilimlerini de dahil etmiştir. Bulgular, göçmenlerin suç eğilimlerinin farklı bölgelerde farklı sonuçlar verdiğini, genel olarak daha düşük göçmen suçluluğuna dair anlamlı bir fark bulunmadığını, demografik faktörler kontrol edildiğinde göçmenlik ile suç arasındaki ilişkinin negatif olduğunu ve göçmenlerin suç bildirme eğilimlerinin yerlilerden düşük olmadığını göstermiştir. Ayrıca, göçmenlik statüsünün malvarlığına karşı suçlar üzerindeki etkisinin, göçmenlerin yaşadığı bölgenin sosyo-ekonomik durumu ve ait oldukları etnik grup gibi değişkenlere bağlı olarak farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmacılar, göçmenlerin genellikle sosyal nedenlerle kendi etnik mahallelerine veya maddi sebeplerden dolayı suç oranlarının daha yüksek olduğu mahallelere yerleştiklerini ve resmi panel verilerin⁸², yerleşim yeri seçimini ve suç davranışını etkileyebilecek diğer olası değişkenleri gözden kaçırabileceğini belirtmişlerdir.

En çok test edilen ikinci teorik yaklaşım Marjinalizasyon Tezi'dir. Bu tez göçmenlerin hayatlarını meşru yollardan idame ettirme fırsatları engellenmiş ve kendilerine bu fırsatları sağlayacak arkalarında bir göçmen topluluğu ağı da yoksa suç işlemeye meyledceklerini, göçmenliğin yasadışı hâle getirilmesinin ve kısıtlayıcı politikaların onları suça ittiğini iddia eder.⁸³ Derlemede bu tez, hem boylamsal hem de retrospektif olarak farklı tasarımlarda yürütülen araştırmalarda genellikle desteklenmiştir. Sınırdışı edilme riskinin tek başına caydırıcı bir etkiye sahip olmadığı iddiası, hem doğrudan bu teoriyi test eden çalışmalarda hem de diğer araştırmalarda doğrulanmaktadır.⁸⁴ Avrupa'da sınır politikalarının giderek sıkılaştığı ve yasadışı göçmenliğin arttığı bir dönemde, bu bulgunun daha kapsamlı ve derinlemesine araştırmalarla desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Devletler politika oluştururken düzensiz göçmenliğin önlenemez artışını da göz önünde bulundurarak göçmenlerin sadece sert sınırdışı yasaları ile suçtan alıkoyamayacağı, sosyal politikalara harcayacağı maliyet ile ceza adalet sistemine harcayacağı maliyet arasındaki dengeyi iyice analiz etmelidir.

⁸² Panel veri; aynı deneklerin zaman içindeki ölçümleri içeren ve bireyler, ülkeler, firmalar, hane halkları gibi birimlere ait yatay kesit gözlemlerin, belli bir dönemde bir araya getirilmesi olarak tanıyan verilerdir.

⁸³ Büyükcoşkun Atsızelti, *Avrupa'da Göçmen Suçluluğu*, 126.

⁸⁴ Bkz. Beckley, "Deterrence Versus Marginalization"; Maghularia ve Uebelmesser, "Do Immigrants Affect Crime?"; Papadopoulos, "Immigration Status".

En çok test edilen üçüncü teori, Çatışma Teorileri içinde özel olarak Kültürel Teori'dir.⁸⁵ Araştırmalar, göç eden bireylerin, geldikleri toplum ile önceki toplumlarındaki normlar arasında ya da ikinci nesil açısından aileleriyle büyüdükleri toplum arasındaki norm çatışmasının, suça iten güçlü bir etkisi olmadığını ortaya koymaktadır.⁸⁶ Bunun yerine, kültürel normlarını koruyup yeni topluma da uyum sağlayamayan yetişkinler ve aile bağları zayıf olup kültürel çatışmayı aile içinde yaşayan gençlerin suça yönelme eğiliminde olabileceği bulunmuştur. Bu da suça meyletme yolunda kültürel farklılıktan çok entegrasyon politikalarının ve kendi kültürünü de muhafaza etmelerine imkan sağlayarak göçmen topluluğu içermenin önemine işaret etmektedir.

Kriminoloji literatüründe entegrasyon, uzun süre boyunca suçu engelleyen olumlu bir değişken olarak kabul edilmiştir. Ancak yapılan araştırmalar, entegrasyonun doğrudan suçu önleyen bir unsur olmadığını, gerçekleştiği bağlama ve koşullara bağlı olarak çok farklı sonuçlar verebileceğini ortaya koymuştur. Bu nedenle psikolojide ortaya çıkan “kültürleşme” kavramı onun yerini almaya başlamıştır. Kültürel uyum ile sapma davranışları arasındaki karmaşık ilişkiye dair önemli bir tartışma alanı olan Kültürleşme Teorisi⁸⁷ ve bu teoriden geliştirilen diğer hipotezler de derlememizde test edilen teorik yaklaşımlar arasındadır. Nesil konusunda önceki paragraflarda bahsettiğimiz bulgular çoğunlukla bu teorik zeminde çalışılmıştır. Derlemede bireysel düzeyde, ebeveynlerle yaşanan çatışmalar, gözetim eksikliği ve suçlu akranlarla olan ilişkiler suç riskini artıran unsurlar olarak öne çıkarken; göçmenlerin entegrasyona direnç olarak algılanan evde kendi dillerini konuşmaları ya da kapalı sosyal ağlar içinde yaşamalarının aslında onları suçtan koruyan etkenler olduğu desteklenmiştir.⁸⁸

Literatürde belirli bir teoriyle sınırlı kalmayan, ancak araştırmalarda en fazla destek bulan makro ve mikro düzeydeki açıklayıcı değişkenlere göz atalım. Suç oranlarını artırmaya katkıda bulunmuş değişkenler arasında, meşru iş fırsatlarının bulunmaması, katı işgücü piyasası, ayrımcı kolluk kuvvetleri ve ceza adalet sisteminin sistematik ayrımcılığı

⁸⁵ Büyükoçkun Atsızelti, *Avrupa'da Göçmen Suçluluğu*, 129-133.

⁸⁶ Killias vd., “Imported Violence?”.

⁸⁷ John W. Berry, “Immigration, Acculturation, and Adaptation”, *Applied Psychology* (John Wiley ve Sons Ltd.) 46, sy 1 (1997): 5-34.

⁸⁸ Bkz. Leerkes, “Community Multiculturalism”; Papandreou, “Children of Immigrants”; Veen vd., “Moroccan Adolescent”; van der Gaag, “The Crime-Immigration Nexus”.

yer almaktadır⁸⁹. Göçmen topluluklarının gelişmemiş ülkelerden gelmesi, etnik köken ve düşük eğitim düzeyi gibi faktörler, tek başına açıklayıcı bir rol oynamamakta, ev sahibi ülkenin koşullarına bağlı olarak farklı sonuçlar doğurmaktadır. Bireysel düzeydeki mikro değişkenler incelendiğinde, özellikle ikinci nesil göçmen çocuklar üzerinde yapılan çalışmalarda suç eğilimini artırdığı en çok desteklenen risk faktörleri arasında ebeveynlerle olumsuz ilişkiler, ebeveyn gözetiminin yetersizliği, riskli akranlarla arkadaşlık ilişkileri ve okul ortamında fırsatların kısıtlandığına dair algı yer almaktadır.⁹⁰ Derleme kapsamındaki araştırmalardan çocuk ve genç örneklemini ele alan araştırmalarda öne çıkan bireysel suç riski faktörleri ise; ebeveyn ile ilişkinin kültürel çatışma veya ebeveynlerin çok yoğun çalışması gibi nedenlerle zayıf olması, düşük ebeveyn gözetimi, riskli akranlarla birliktelik, ırkçılığa maruz kalma ve düşük okul başarısı iken suçtan alıkoyan faktörler kapsayıcı okul akran bağları, dindarlık, ebeveyn gözetimidir.⁹¹

3.2. Araştırmanın Yöntemi, Veri Kaynağı ve Analiz Birimi

Göçmen suçluluğu alanında tüm sosyal bilimler disiplinlerinde olduğu gibi faydalı ve doğru soruları sormak kadar soruya uygun yöntemlerle araştırmayı yapmak da kritik önem arz etmektedir. Soruya uygun yöntemler tercih edilmezse sonuçların güvenilirliği ve bilimselliği zedelenabilir.

Araştırmanın zaman boyutu üç kategoride incelenir. Boylamsal çalışmalar davranışı belli bir tarihte başlayıp ileriye doğru düzenli olarak takip eder. Kesitsel çalışmalar belirli bir tarihteki mevcut durumu gözlemler. Retrospektif çalışmalar ise şimdiden geçmişe dönük incelemeleri ifade eder.⁹² Uzun sürede oluşan davranış örüntülerinin izlenmesi ve ilişkilerin tespit edilmesinde boylamsal araştırmalar kesitsel araştırmalara göre daha güvenilir sonuçlar vadetmektedir. Maxfield ve Babbie gibi pek çok yöntem bilimci kriminolojide kesitsel araştırmalardan yola çıkılarak risk değerlendirmesi yapılmasının

⁸⁹ Bu değişkeni hem makro hem de mikro olarak sınanan araştırmalar mevcuttur.

⁹⁰ Düşük sosyoekonomik durum da desteklense de okul başarısı aracılığıyla etkisi değişebilmektedir Bkz. Jonas Ring ve Robert Svensson. "Social Class and Criminality Among Young People: A Study Considering the Effects of School Achievement as a Mediating Factor on the Basis of Swedish Register and Self-Report Data." *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 8, sy 2) (2007): 210-233.

⁹¹ Bkz. Beckley, "Age At Immigration"; Killias ve Lukash, "Migration, not Migrants"; Ring ve Svensson "Social Class"; Salmi vd., "Correlates of Immigrant".

⁹² Maxfield, "Measuring Crime", 96-105.

doğru olmadığı ve nedensel sonuçlar çıkarılamayacağını savunmaktadır.⁹³ Ancak tespitte bulunmak ve bazı açılardan keşfedici araştırmalar yapmak mümkündür. Bu nedenle araştırmaların zaman boyutu sonuçlarının nedenselliğe dair yorumları ve güvenilirliği bakımından önem arz eder. Derlemede nicel yöntemler kullanan 81 araştırmadan 53 tanesi zaman bakımından boylamsal araştırma yöntemine sahiptir. En yaygın görülen türleri ise trend, panel veri ve kohort çalışmasıdır. Özel olarak göç ve suçun ilişkili olup olmadığını araştıran 40 boylamsal araştırmanın 13'ü göçmenlik ile suç arasında pozitif bir ilişki olduğunu, 15'i negatif bir ilişki olduğunu; kalanı ise sosyal politikadaki eksiklik, ayrımcılık, gelir adaletsizliği gibi ev sahibi ülkede etkileşime girilen pek çok aracı değişkene bağlı olarak değiştiğini, göçmen olmanın belirleyici olmadığını desteklemektedir. Boylamsal araştırmaları daha güvenilir bir grup olarak kabul edip bulgularını yorumladığımızda bu sayılar bize Avrupa'da ülkelerin göçmenlere ilişkin resmi statü süreçlerine, istihdam olanaklarına, entegrasyon politikalarına, parçalanmış aile yapısının yaygın olduğu bir grup ise bunun getirdiği risklere ve önlemlere kadar pek çok risk faktörünün suç oranlarını etkileyeceğini göstermektedir.

Göç ve suç ilişkisi üzerine yapılan araştırmalarda kullanılan veri kaynağının, araştırma sorularını ne derece yanıtlayabildiği önemli bir tartışma konusudur. Polisteki şüpheli kayıtları, mahkemelerin suçun kesinleştiğine dair mahkûmiyet verileri ve resmi kayıtlardaki yanlışlığı önlemek amacıyla bireylere fail ya da mağdur olma tecrübelerinin sorulduğu öz-bildirim anketleri bu araştırmalarda sıkça kullanılan veri türleridir. Danimarka'da yapılan bir sistematik derlemede, göç ve suç ilişkisi araştırmalarında kullanılan veri türlerinin, ele alınan suç türüne göre değişiklik gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu çalışma, polis verileri ile öz-bildirim anketlerine dayalı araştırmalar arasında önemli farklılıklar bulunduğunu ve genel bir sonuç çıkarılamayacağını ortaya koymuştur. Özellikle belirli değişkenler kontrol edildiğinde, öz-bildirim çalışmalarının %75'i göçmen kökenli olmakla suç arasında bir ilişki bulmazken, resmi kayıtlara dayanan çalışmalar genç göçmenlerin suçla ilişkilendirildiğini göstermiştir.⁹⁴ Literatürde,

⁹³ Maxfield ve Babbie, "Measuring Crime", 99.

⁹⁴ Christian Klement, "Studies of Immigrant Crime in Denmark", *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 2019.

kullanılan veri kaynağının göçmen suçluluğuna dair bulgulara değişiklik yaratabileceğini gösteren başka araştırmalar da mevcuttur.⁹⁵

Derlemenin bulgularını bu gözle değerlendirirsek araştırmaların kullandığı veriler şöyle sayılabilir: polis verisi, jandarma ve sahil/sınır koruma teşkilatları verisi, adalet bakanlığı mahkeme verisi, infaz kurumları verisi, tutukevi verisi, iç işleri bakanlığı verileri (Mahkeme ve infaz kurumları ile entegredir), öz-bildirim anket verileri ve devletlerden istatistik toplayarak birleştiren Birleşmiş Milletler veya Avrupa Konseyi verileri. Polis verileri ve öz-bildirim anketi verileri hariç tüm veriler “resmi veri” adı altında toplanmıştır. Derleme kapsamındaki 81 nicel araştırmadan 40 tanesi adalet bakanlığından veya iç işleri bakanlığından alınan tutuklama, mahkûmiyet ya da infaz verilerini kullanmış, 23 tanesi “polisten alınan şüpheli sıfatıyla soruşturma kaydı bulunma” verisini, 11 tanesi sadece anket verisi, 7 tanesi hem anket verisini ve hem de bir resmi veri kaynağını birlikte kullanmıştır.

Derlemedeki İspanya’da çocuk suçluluk oranının düşmesinde göçmen çocukların etkisini ve açıklayıcı faktörleri araştıran Fernández-Molina ve Gutiérrez araştırmasında anket verilerinde göçmen çocukların suç oranının aynı demografik özelliklerdeki akranları ile eşit olduğunu ancak polis verilerinde daha yüksek görüldüğünü tespit etmiştir.⁹⁶ Papandreou da Yunanistan’da malvarlığına karşı işlenen suçlar hariç yukarıdaki araştırmacıyla benzer bir sonuç bulmuştur ancak malvarlığına karşı suçlarda farklı veri kaynakları kullanmak sonuçları değiştirmemiştir.⁹⁷ Leerkes ve arkadaşları Hollanda’da iki farklı etnisiteden göçmen grubunun suç eğilimlerini hem polis hem de öz-bildirim anketi verisi kullanarak karşılaştırdıkları araştırmalarında polis verisindeki oranların anket verisinden 1.6 ile 3.6 kat arasında fazla gösterdiğini tespit etmiştir.⁹⁸ Birlikte değerlendirildiğinde resmi verilerde göçmen suçluluğunun çeşitli nedenlerle daha fazla görülebileceğine ilişkin literatürdeki iddiaları destekleyen bazı bulgular olduğu görülmektedir.

⁹⁵ Bell ve Machin “Crime and Immigration”; Klement “Studies of Immigrant”; Kubrin ve Ousey, “Immigration and Crime”, 35-39; Leerkes vd., “Minority Paradoxes”.

⁹⁶ Fernández-Molina ve Gutiérrez, “Juvenile Crime Drop”.

⁹⁷ Papandreou, “Children of Immigrants”.

⁹⁸ Leerkes vd., “Minority Paradoxes”.

Sonuç

“Göçmen suçluluğu” şeklinde kavramsallaştırılan alanda bu derlemenin en önemli bulgusu göç ile suç ilişkisinin karmaşık bir olgu olduğudur. Bu sistematik derlemenin tüm sınırlılıkları ile birlikte gösterdiği göçmenleri suç işlemeye götüren yolu, büyük ölçüde göçmenlerin ev sahibi toplumla girdikleri etkileşim ve yapısal koşullara geliştirdikleri tepkinin belirlediğidir. Bu süreç tek bir değişkene bağlı olmayıp ekonomik ve sosyal dezavantajların bir araya gelmesi ile oluşmaktadır. Bu dezavantajların olabildiğince kontrol edilmesi ve müdahale edilmezse yol açma ihtimali olan risklerin fark edilmesi politika yapıcılar bakımından oldukça hayati önem arz etmektedir. Avrupa genelinde ikinci nesil göçmenlerin göç deneyimini yaşayan ebeveynlerinden daha fazla suça karıştığı göz önünde bulundurulduğunda gelecek risklerin önlenmesinin Türkiye gibi göçmen yoğunluğu hızlı şekilde artan bir ülke için önemi büyüktür. Bu bakımdan ilk adımlar göçmen grupları demografik özellikleri ve kültürel yapısıyla birlikte gerçekten tanımaya çalışmaktır. İkinci olarak riskleri tespit edecek soruları sormak ve sosyal politikalardaki boşluklar ve ihmallerin önüne geçerek erken müdahale programları geliştirmek ve bunların etkinliğini sürekli takip etmektir. Suç bir sonuç olup bu sonucu engellemek için özneyi değil riskleri yok etmeye dönük önlemler gerekmektedir.

Kaynakça | Bibliography

- Aebi, Marcelo F. ve Antonia Linde. "Is There a Crime Drop in Western Europe?" *European Journal on Criminal Policy and Research* 16, sy 4 (2010): 251-277.
- Agnew, Robert. "General Strain Theory: Current Status and Directions for Further Research". *Taking stock: The status of criminological theory* içinde, düzenleyen: J. P. Wright, & K. R. Blevins F. T. Cullen, 101-123. Transaction Publishers., 2006.
- Alonso-Borrego, César, Nuno Garoupa, Marcelo Perera, ve Pablo Vázquez. "Immigration and Crime in Spain, 1999-2006." *Fundación de Estudios de Economía Aplicada*, sy 34 (2008).
- Alonso-Borrego, César, Nuno Garoupa, ve Pablo Vázqu. "Does Immigration Cause Crime? Evidence from Spain." *American Law and Economics Review* 14, sy 1 (2012): 165-191.
- Andersen, Synøve Nygaard, ve Torbjørn Skardhamar. "Age at immigration and crime: Findings for male immigrants in Norway." *Discussion Papers* 728 (Statistics Norway, Research Department.), 2012.
- Aoki, Yu ve Yasuyuki Todo. "Are Immigrants More Likely to Commit Crimes? Evidence from France." *Applied Economics Letters* 16, sy 15 (2009): 1537-1541.
- Atak, İdil ve James C. Simeon. "Introduction: The Criminalization of Migration: Context and Consequences". *The Criminalization of Migration: Context and Consequences* içinde, McGill-Queen's University Press, 2018, 3-34.
- Barbagli, Marzio ve Asher Colombo. "Immigrants as Authors and Victims of Crimes: the Italian Experience". *Immigration, Crime and Justice* (Sociology of Crime, Law and Deviance, vol. 13 ed. W. F. McDonald, Emerald Group Publishing Limited, 2009, 69-94.
- Barbara, Hudson. "Discrimination and Disparity: The Influence of Race on Sentencing." *Journal of Ethnic and Migration Studies* 16, sy 1 (2010): 23-34.
- Bassetti, Thomas, Luca Corazzini ve Darwin Cortes. "Crime, Immigration and the Labor Market: A General Equilibrium Model." *ISLA Working Papers* (Centre for research on Latin American Studies and Transition Economies, Universita' Bocconi), 2010.

- Becker, Amber L. "Correlates of War? Towards An Understanding Of Nativity-Based Variation in Immigrant Offending". *European Journal of Criminology* 10, sy 4 (2013): 408-423.
- Beckley, Amber L. "Age At Immigration And Crime in Stockholm Using Sibling Comparisons." *Social Science Research* 53 (2015): 239-251.
- Beckley, Amber L. "Deterrence Versus Marginalization: Evidence From Immigrant Offending." *Race and Justice* 5, sy 3 (2015): 278-300.
- Beckley, Amber L. "Foreign Background and Criminal Offending Among Young Males in Stockholm". (Doktora Tezi) Stockholm: Number 37, Stockholm University, Department of Criminology, 2015.
- Bell, Brian, Francesco Fasani ve Stephen Machin. "Crime and immigration: evidence from large immigrant waves". *The Review of Economics and Statistics* 95, sy 4 (2013): 1278-1290.
- Bell, Brian, Francesco Fasani ve Stephen Machin. "Crime and Immigration: Evidence From Large Immigrant Waves". *Review of Economics and Statistics* 95, sy 4 (2013): 1278-1290.
- Bell, Brian ve Stephen Machin. "Immigrant Enclaves And Crime". *Journal of Regional Science* 53, sy 1 (2013): 118-141.
- Bernat, Frances. *Immigration and Crime*. Oxford Research Encyclopedias, 2017.
- Berry, John W. "Immigration, Acculturation, and Adaptation". *Applied Psychology* (John Wiley ve Sons Ltd.) 46, sy 1 (1997): 5-34.
- Bianchi, Milo, Paolo Buonanno ve Paolo Pinotti. "Do Immigrants Cause Crime?" *Journal of the European Economic Association* 10, sy 6 (2012): 1318-1347.
- Bircan, Tuba ve Marc Hooghe. "Immigration, Diversity and Crime: an Analysis of Belgian National Crime Statistics, 2001-2006". *European Journal of Criminology* 8, sy 3 (2011): 198-212.
- Bleakley, Hoyt ve Aimee Chin. "Age at Arrival, English Proficiency, and Social Assimilation Among US Immigrants". *American Economic Journal: Applied Economics* 2, sy 1 (2010): 165-92.

- Bloch, H. A. "Crime Causation: Research and Its Application". *Federal Probation* 21 (1957): 11-20.
- Blom, Martine ve Roel Jennissen. "The Involvement of Different Ethnic Groups in Various Types of Crime in the Netherlands". *European Journal on Criminal Policy and Research* 20, sy 1 (2014): 51-72.
- Bonifazi, Corrado ve Dante Sabatino. "Albanian Migration to Italy: What Official Data and Survey Results Can Reveal". *Journal of Ethnic and Migration Studies* 29, sy 6 (2003): 967-995.
- Bovenkerk, Frank F. ve Tineke Fokke. "Crime Among Young Moroccan Men in the Netherlands: Does Their Regional Origin Matter?". *European Journal of Criminology* 13, sy 3 (2015): 352-371.
- Böhlmark, Anders. "Integration of Childhood Immigrants in the Short and Long Run – Swedish Evidence." *International Migration Review* 43, sy 2 (2009): 387-409.
- Butcher, Kristin F. ve Anne Morrison Piehl. "Cross-City Evidence on the Relationship Between Immigration and Crime". *Journal of Policy Analysis and Management* (1998): 457-493.
- Butt, Junaid Sattar. "The Shadow Side of Migration—Relation Between Crime and Illegal Immigration in the Nordic Countries". *Relationes Internationales (Acta Universitatis Danubius)* 17, sy 1 (2024): 47-79.
- Büyükcoşkun Atsızelti, Nur Şirin. *Avrupa'da Göçmen Suçluluğu Araştırmaları: Sistematik Derleme*. Cilt İstanbul Ceza Hukuku ve Kriminoloji Arşivi Yayın No: 52. On İki Levha, 2022.
- Card, Noel A. *Applied Meta-Analysis for Social Science Research*. Guilford Press, 2012.
- Coccia, Mario, Ellen G. Cohn ve Suman Kakar. "How Immigration, Level of Unemployment and Income Inequality Affect Crime in Europe". *Crime, Law and Social Change* (Advance online publication) 82 (2024): 363-385.
- Corazzini, Luca, Darwin Cortes ve Thomas Bassetti. "Crime, Immigration and the Labor Market: A General Equilibrium Model". *ISLA Working Papers*. Milano: Centre for research on Latin American Studies and Transition Economies, Università Bocconi, 2010.

- Damm, Anna Piil ve Christian Dustmann. “Does Growing Up in a High Crime Neighborhood Affect Youth Criminal Behavior?”. *American Economic Review* 104, sy 6 (2014): 1806-1832.
- Dustmann, Chriatian ve Ian Preston. “Comment: Estimating the Effect of Immigration on Wages”. *Journal of European Economic Association* 10, sy 1 (2012): 216-223.
- Dustmann, Christian, Tommaso Frattini ve Ian P. Prest. “Christian Dustmann, Tommaso Frattini, Ian P. Preston, The Effect of Immigration along the Distribution of Wages”. *The Review of Economic Studies* 80, sy 1 (2013): 145-173.
- Echauri, José Antonio, Javier Fernández-Montalvo, María Martínez ve Juana Ma Azkarate. “Effectiveness of a Treatment Programme for Immigrants Who Committed Gender-Based Violence Against Their Partners”. *Psicothema* 25, sy 1 (2013): 49-54.
- Engbersen, Godfried, Joanne Van Der Leun ve Leerkes Arjen. “The Dutch Migration Regime And the Rise in Crime Among Illegal Immigrants”. *Fourth Annual Conference of the European Society of Criminology, Global Similarities, Local Differences*. Amsterdam. Ağustos 25-28, 2004.
- Eraliev, Sherzod. “The Shadow Side of Migration: Exploring the Nexus between Undocumentedness, Informality and Crime among Uzbek Migrants in Sweden”. *Nordic Journal of Criminology* 24, sy 2 (2023): 5-24.
- Fasani, Francesco, Giovanni Mastrobuoni, Emily G. Owens ve Paolo Pinotti. “Immigration and Crime in the United Kingdom”. *Does Immigration Increase Crime?* içinde, ed. F., Mastrobuoni, G., Owens, E. G., Pinotti, S., Bocconi, M. L, Fasani, Cambridge University Press, 2019, 54-90.
- Fernández-Molina, Esther ve Raquel Bartolomé Gutiérrez. “Juvenile Crime Drop: What is Happening With Youth in Spain and Why?”. *European Journal of Criminology* 17, sy 3 (2018): 306-331.
- Gottfredson, Michael R., ve Travis Hirschi. *A General Theory of Crime*. Stanford University Press., 1990.
- Hagan, John, Ron Levi ve Ronit Dinovitzer. “The Symbolic Violence of the Crime-Immigration Nexus: Migrant Mythologies in the America”. *Criminology & Public Policy* 7, sy 1 (2008): 95-112.

- Hällsten, Martin, Ryszard Szulkin, ve Jerzy Sarnecki. "Crime as a Price of Inequality?: The Gap in Registered Crime between Childhood Immigrants, Children of Immigrants and Children of Native Swedes." *British Journal of Criminology* 53, sy 3 (2013): 456-481.
- Hooghe, Marc ve Thomas de Vroome. "The Relation Between Ethnic Diversity and Fear of Crime: An Analysis of Police Records and Survey Data in Belgian Communities". *International Journal of Intercultural Relations* 50 (2016): 66-75.
- Huang, Yue ve Michael Kvasnick. "Immigration and Crimes Against Natives: The 2015 Refugee Crisis in Germany". *IZA Discussion Paper Series* (Institute of Labor Economics) 12469, 2019.
- Hudson, Barbara. "Discrimination and Disparity: The Influence of Race on Sentencing". *Journal of Ethnic and Migration Studies* 16, sy 1 (2010): 23-34.
- Ignatans, Dainis ve Roger Matthews. "Immigration and the Crime Drop". *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice* 25, sy 3 (2017): 205-229.
- Ignatans, Dainis ve Timothy Roebuck. "Do More Immigrants Equal More Crime? Drawing a Bridge Between First Generation Immigrant Concentration and Recorded Crime Rates". *Crime, Security and Society* 1, sy 1 (2018).
- Jaitman, Laura ve Stephen Machin. "Crime and Immigration: New Evidence From England and Wales". *IZA Journal of Migration* 2, sy 1 (2013): 1-23.
- Junger-Tas, Josine. "Ethnic Minorities, Social Integration and Crime". *European Journal on Criminal Policy and Research* 9 (2001): 5-29 .
- Kardel, Johan ve Peter L. Martens. "Are Children of Immigrants Born in Sweden More Law-Abiding Than Immigrants? A Reconsideration". *Race and Justice* 3, sy 3 (2013): 167-189.
- Kauff, Mathias, Frank Asbrock, Christian Issmer, Stefan Thörner ve Ulrich Wagner. "When Immigrant Groups 'Misbehave': The Influence of Perceived Deviant Behavior on Increased Threat and Discriminatory Intentions and the Moderating Role of Right-Wing Authoritarianism". *European Journal of Social Psychology* 45, sy 5 (2015): 641-652.

- Killias, Martin, Almir Maljević ve Sonia Lucia. "Imported Violence? Juvenile Delinquency Among Balkan Youths in Switzerland and in Bosnia-Herzegovina". *European Journal on Criminal Policy and Research* 16, sy 3 (2010): 183-189.
- Killias, Martin ve Anastasia Lukash. "Migration, not Migrants, is the Problem: Delinquency Among Migrants and Non-Migrants in Switzerland and ex-Yugoslavia". *European Journal of Criminology* (2019): 1-22.
- Killias, Martin. "Paradise Lost? New Trends in Crime and Migration in Switzerland". *Immigration, Crime and Justice:13 (Sociology of Crime, Law and Deviance, c. 13)*, 2009: 33-45.
- Kirkegaard, Emil O. W. ve Arthur Jensen In. "Crime Among Dutch Immigrant Groups is Predictable From Country-Level Variables". *Open Differential Psychology*, 2015.
- Klement, Christian. "Studies of immigrant crime in Denmark". *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 2019.
- Knortz, Heike. *Gastarbeiter: Bilinenin Ötesinde*. İstanbul: İletişim Yayınları, 2011.
- Krieg, Yvonne. "The Role of the Social Environment in the Relationship Between Group-Focused Enmity Towards Social Minorities and Politically Motivated Crime". *Köln Z Soziol* 74 (2022): 65–94.
- Kubrin, Charis E. ve Graham C. Ousey. "Exploring the Connection between Immigration and Violent Crime Rates in U.S. Cities, 1980–2000". *Social Problems* 56, sy 3 (2009): 447–473.
- Kubrin, Charis ve Graham Ousey. "Immigration and Crime: What We Know and What Remains Unknown". *Immigration and Crime: Taking Stock* (2023): 47–69.
- Lange, Martin ve Katrin Sommerfeld. "Do Refugees Impact Crime? Causal Evidence From Large-Scale Refugee Immigration to Germany". *SSRN Electronic Journal*, 2023.
- Langström, Niklas. "Accuracy of Actuarial Procedures for Assessment of Sexual Offender Recidivism Risk May Vary Across Ethnicity". *Sex Abuse* 16, sy 2 (2004): 107-120.
- Lee, Matthew T. ve Ramiro Martinez. "Immigration Reduces Crime: An Emerging Scholarly Consensus". *Immigration, Crime and Justice (Sociology of Crime, Law and*

- Deviance, Vol. 13*) ed. W.F McDonald, Emerald Group Publishing Limited, 2009, 3-16.
- Lee, Sharon M. ve Barry Edmonston. "Age-at-Arrival's Effects on Asian Immigrants' Socioeconomic Outcomes in Canada and the U.S.". *International Migration Review* 45, sy 3 (2011): 527-561.
- Leerkes, Arjen, Godfried Engbersen ve Joanne van der Leun. "Crime Among Irregular Immigrants and the Influence of Internal Border Control". *Crime, Law and Social Change* 58, sy 1 (2012): 15-38.
- Leerkes, Arjen, Ramiro Martinez ve Pim Groeneveld. "Minority Paradoxes: Ethnic Differences in Self-reported Offending and Official Crime Statistics". *The British Journal of Criminology* 59, sy 1 (2019): 166-187.
- Leerkes, Arjen, Tineke Fokkema ve Roel Jennissen. "Community Multiculturalism and Immigrant Crime". *European Journal of Criminology* 20, sy 4 (2021): 1568-1593.
- Maghularia, Rita, ve Silke Uebelmesser. "Do Immigrants Affect Crime? Evidence For Germany". *Journal of Economic Behavior & Organization* 211 (2023): 486-512.
- Martens, Peter ve Stina Holmberg. *Crime Among Persons Born in Sweden and Other Countries*. National Council for Crime Prevention, 2005, 70-77.
- Martinez, Ramiro, Pim Groeneveld ve Arjen S. Leerkes. "Minority Paradoxes: Ethnic Differences in Self-Reported Offending and Official Crime Statistics". *The British Journal of Criminology* 59, sy 1 (2019): 166-185.
- Maxfield, Michael. "Measuring Crime". *Research Methods for Criminal Justice and Criminology* içinde, Stamford: Cengage Brain, 2014, 137-166.
- McDonald, William F. "New Takes on an Old Problematic" in *Immigration, Crime and Justice (Sociology of Crime, Law and Deviance, Vol. 13)* ed. W.F.. McDonald, Emerald Group Publishing Limited, 2009, xv-xxiv.
- Melossi, Dario, Alessandro De Giorgi ve Ester Massa. "The 'Normality' of 'Second Generations' in Italy and the Importance of Legal Status: a Self-Report Delinquency Study." *Sociology of Crime, Law and Deviance, Vol. 13*) içinde, düzenleyen: W. F. McDonald, Emerald Group Publishing Limited, 2009, 47-65.

- Miş, Nebi. “Güvenlikleştirme Teorisi ve Siyasal Olanın Güvenlikleştirilmesi”. *Akademik İncelemeler Dergisi* 6, sy 2 (2014): 345-281.
- Mohn, Sigmund Book ve Dag Ellingsen. “Unregistered Residents and Registered Crime: an Estimate for Asylum Seekers and Irregular Migrants in Norway”. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 17, sy 2 (2016): 166-176.
- Morenoff, Jeffrey D. ve Avraham Astor. “Immigrant Assimilation and Crime: Generational Differences in Youth Violence in Chicago”. *Immigration and Crime: Race, Ethnicity and Violence* içinde, ed. Ramiro Martinez ve Abel Valenzuela, 2006, 36-63.
- Nistad, Anette. “Welfare Against Crime: Can the Absence of Crime Among the Second Generation Immigrants in Sweden Bring Forward New Insights to Public Policy?”. Yüksek Lisans Tezi, Norveç: Norway Technology and Science University, 2014.
- Nunziata, Luca. “Immigration and Crime: Evidence from Victimization Data”. *Journal of Population Economics* 28, sy 3 (2015): 697-736.
- O’Nolan, Caroline. “New boundaries of justice in a world in motion : assessing the impact of global citizens in the Irish District Court”. Doktora Tezi, Dublin, Ireland: Trinity College, School of Social Work and Social Policy, 2011.
- Ousey, Graham C. ve Charis E. Kubrin. “Immigration and Crime: Assessing a Contentious Issue”. *Annual Review of Criminology* 1, sy 1 (2018): 63-84.
- Papadopoulos, Georgios. “Immigration Status and Property Crime: an Application of Estimators for Underreported Outcomes.” *IZA Journal of Migration* 3, sy 12 (2014).
- Papandreou, Pericles. “Children of Immigrants in Central Athens at the Turn of the 21st Century: A study of Inferiorisation, Ethnicised Conflict, Criminalisation, and Substance Misuse.” Doktora Tezi. London School of Economics and Political Science, 2009. No: U615964.
- Passevant, Estefanía Ocariz ve Fernando Bermejo Marco. “Unaccompanied Foreign Minors and Delinquency: A Retrospective Study of Influence of Psychosocial Variables”. *International E-Journal of Criminal Sciences* 2 (2008).

- Pereira, Miguel Basto, David P. Farrington P. Farrington ve Laura Maciel. “Unraveling the Sequences of Risk Factors Underlying the Development of Criminal Behavior”. *Journal of Developmental and Life-Course Criminology* 10 (2024): 242–264.
- Pinotti, Paolo. “Clicking on Heaven’s Door: The Effect of Immigrant Legalization on Crime”. *American Economic Review* 107, sy 1 (2017): 138-168.
- Piopiunik, Marc ve Jens Ruhose. “Immigration, Regional Conditions, and Crime: Evidence from an Allocation Policy in Germany”. *European Economic Review* 92 (2017): 258-282.
- Pisarevskaya, Asya, Nathan Levy, Peter Scholten ve Joost Jansen. “Mapping Migration Studies: An Empirical Analysis of The Coming of Age of A Research Field”. *Migration Studies* 2020: 455–481.
- Platzer, Michael. “The Arrested Black Men in Europe: Criminal or Victim?” *Rivista di Criminologia*, 2007: 66-79.
- Ring , Jonas , ve Robert Svensson. “Social Class and Criminality Among Young People: A Study Considering the Effects of School Achievement as a Mediating Factor on the Basis of Swedish Register and Self-Report Data”. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 8, sy 2 (2007): 210–233.
- Roché, Sebastian ve Mike Hough. *Minority Youth and Social Integration (The ISRD-3 Study in Europe and the US)*. Springer Cham, 2018.
- Rumbaut, Ruben ve Walter Ewing. *The Myth of Immigrant Criminality and the Paradox of Assimilation: Incarceration Rates Among Native and Foreign-Born Men*. Immigration Policy Center, American Immigration Law Foundation, 2007.
- Salmi, Venla, Janne Kivivuori ve Mikko Aaltonen. “Correlates of immigrant youth crime in Finland”. *European Journal of Criminology* 12, sy 6 (2015): 681-699.
- Sandner, Malte ve Pia Wassmann. “The Effect of Changes in Border Regimes on Border Regions Crime Rates: Evidence from the Schengen Treaty”. *Kyklos* 71, sy 3 (2018): 482-506.
- Siddaway, Andy P., Alex M. Wood, ve Larry V. Hed. “How to Do a Systematic Review: A Best Practice Guide for Conducting and Reporting Narrative Reviews, Meta-Analyses, and Meta-Syntheses”. *Annual Review of Psychology* 70 (2019): 747-770.

- Sides, John, ve Jack Citrin. "European Opinion About Immigration: The Role of Identities, Interests and Information". *British Journal of Political Science* 37, sy 3 (2007): 477-504.
- Skardhamar, Torbjørn, Mikko Aaltonen ve Martti Lehti. "Immigrant Crime in Norway and Finland". *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 15, sy 2 (2014): 107-127.
- Solbak, Kristine Stubø. "Do Larger Immigrant Populations Increase Homicide Rates? A Global Study, 1995-2014". Norway Technology and Science University, Yüksek Lisans Tezi. NTNU, 2017.
- Solivetti, Luigi M. "Old and New Criminality: Territory, Society and Immigration in Italy". *Organized Crime, Corruption and Crime Prevention* içinde, düzenleyen: Stefano Caleppele ve Francesco Calderoni, Cham: Springer, 2014, 103-114.
- Solivetti, Luigi. "Criminality in the Countries of Western Europe." *Immigration, Social Integration and Crime* içinde, Oxon: Routledge, 2010, 69-114.
- Solivetti, Luigi. "Looking for a Fair Country: Features and Determinants of Immigrants' Involvement in Crime in Europe". *The Howard Journal of Criminal Justice* 5172 (2012): 133-159.
- Solivetti, Luigi. *Immigration, Social Integration and Crime: A Cross-National Approach*. Cilt 1. baskı. Oxon: Routledge-Cavendish, 2010.
- Sporer, Karyn Sporer, Amy L. Anderson ve Johanna Peterson. "Macro- and Micro-approaches to Crime Prevention and Intervention Programs". *Preventing Crime and Violence* içinde, ed. B., Bradley, M. Teasdale, Cham: Springer, 2016, 169-176.
- Stansfield, Richard. "Reevaluating the Effect of Recent Immigration on Crime". *Crime ve Delinquency* 62, sy 11 (2016): 1426-1447.
- Tajfel, Henri ve John C. Turner. "An Integrative Theory of Intergroup Conflict". Ed. W. G. Austin ve S. Worchel, *The Social Psychology of Intergroup Relations*, Monterey CA: Brooks/Cole. 1979: 33-37.
- Tidefors, Inga, Sara Ingevaldson ve Anneli Goulding. "Recidivism in Criminal Behavior-A 10 Year Follow-up Study of 45 Adolescent Boys Identified as Sex Offenders". *Nordic Psychology* 71, sy 2 (2018): 93-103.

- Tufail, Muhammad, Lin Song, Sher Ali, Salman Wahab ve Taimoor Hassan. “Does More İmmigration Lead to More Violent and Property Crimes? A Case Study of 30 Selected OECD Countries”. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja* 36, sy 1 (2022): 1867–1885.
- Uddin, Rokon. “Explaining Adolescent Offending Variety in Sweden By Parental Country Of Birth: A Test Of Situational Action Theory”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malmö: Malmö University, Degree Project in Criminology, 2017.
- Van der Gaag, Renske S. “The Crime–Immigration Nexus: Cultural Alignment and Structural Influences in Self-Reported Serious Youth Delinquent Offending Among Migrant and Native Youth”. *Journal of Contemporary Criminal Justice* 35, sy 4 (2019): 431-460.
- Veen, Violaine C., Gonneke Stevens, Theo Doreleijers ve Wilma Vollebergh. “Moroccan Adolescent Suspect Offenders in the Netherlands: Ethnic Differences in Offender Profiles”. *Psychology, Crime ve Law* 17, sy 6 (2011): 545-561.
- Webb, Roger T., Sussie Antonsen, Pearl L. H. Mok, Esben Agerbo, ve Carsten B. Pedersen. “National Cohort Study of Suicidality and Violent Criminality among Danish Immigrants”. *PLoS One* 10, sy 6 (2015): 13-19 .
- Wikström, Per-Olof H. “The Social Origins of Pathways in Crime. Towards a Developmental Ecological Action Theory of Crime Involvement and its Changes”. *Integrated Developmental and Life-course Theories of Offending* içinde, ed. D. S., Farrington, New Brunswick: Routledge, 2005.